הלכה · משנה תורה · ספר הפלאה

משנה תורה, הלכות ערכים וחרמין

רבנו משה בן מימון [הרמב"ם]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

משנה תורה, הלכות ערכים וחרמין

רבנו משה בן מימון [הרמב"ם]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/משנה-תורה-הלכות-ערכים-וחרמין/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
פרק ב 6
פרק ג 7
פרק ד 10
פרק ה 13
פרק ו 15
פרק ז 19
פרק ח 22

פרק א

א הָעֲרָכִים הֵם נֶדֶר מִכְּלַל נְדָרֵי הֶקְדֵּשׁ. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז ב) "אִישׁ כִּי יַפְלִא נֶדֶר בְּעֶרְכְּךָ נְפָשֹׁת לַה'". לְפִיכָךְ חַיָּבִין עֲלֵיהֶן מִשּׁוּם (במדבר ל ג) "לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ" וְ(דברים כג כב) "לֹא תְאַחֵר לְשַׁלְּמוֹ" וּמִשּׁוּם (במדבר ל ג) "כְּכָל הַיֹּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה":

ב מִצְוֹת עֲשֵׂה לָדוּן בְּדִינֵי עֲרָכִין כַּאֲשֶׁר מְפֹרָשׁ בַּתּוֹרָה. וְאֶחָד הָאוֹמֵר עֶרְכִּי עָלַי. אוֹ הָאוֹמֵר עֵרֶךְ זֶה עָלַי. אוֹ עֵרֶךְ פְּלוֹנִי עָלַי. נוֹתֵן הָעֵרֶךְ לְפִי שְׁנֵי הַנֶּעֱרָךְ וְהוּא הַדָּבָר הַקָּצוּב שֶׁבַּתּוֹרָה לֹא פָּחוֹת וְלֹא יֶתֶר:

ג וְכַמָּה הוּא הָעֵרֶךְ. אִם הָיָה הַנֶּעֱרָךְ בֶּן שִׁלֹּשִׁים יוֹם אוֹ פָּחוֹת אֵין לוֹ עֵרֶךְ וְהָאוֹמֵר עָלָיו עֵרֶךְ זֶה עָלַי הֲרֵי זֶה כְּאוֹמֵר עֵרֶךְ כְּלִי זֶה עָלַי וְאֵינוֹ חַיָּב כְּלוּם. הָיָה מִבֶּן אֶחָד וּשְׁלֹשִׁים יוֹם עַד בֶּן חֲמֵשׁ שָׁנִים גְּמוּרוֹת עֵרֶךְ הַזָּכָר חֲמִשָּׁה שְׁקָלִים וְהַנְּקֵבָה שְׁלֹשָׁה שְׁקָלִים. מִשֶּׁנִּכְנַס בִּשְׁנַת שֵׁשׁ יוֹם אֶחָד עַד שֶׁיַּשְׁלִים שְׁנַת עֶשְׂרִים עֵרֶךְ הַזָּכָר עֶשְׂרִים שְׁקָלִים וְהַנְּקֵבָה עֲשָׂרָה שְׁקָלִים. מִשֶּׁיִּכָּנֵס בִּשְׁנַת אַחַת וְעֶשְׂרִים יוֹם עַד שֶׁיַּשְׁלִים שְׁנַת שִׁשִּׁים עֵרֶךְ הַזָּכָר חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים וְהַנְּקֵבָה שְׁלֹשִׁים שְׁקָלִים. וּמִשֶּׁיִּכָּנֵס בִּשְׁנַת אַחַת וְשִׁשִּׁים יוֹם עַד יוֹם מוֹתוֹ אֲפִלּוּ חָיָה כַּמָּה שָׁנִים עֵרֶךְ הַזָּכָר חֲמִשָּׁה עָשָׂר שְׁקָלִים וְהַנְּקֵבָה עֲשָׂרָה שְׁקָלִים:

ד כָּל הַשָּׁנִים הָאֵלּוּ מֵעֵת לְעֵת מִיּוֹם הִלֵּדָה. וְכָל הַשְּׁקָלִים בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ וְהוּא מִשְׁקַל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים שְׂעוֹרָה מִכֶּסֶף טָהוֹר. וּכְבָר הוֹסִיפוּ עָלָיו וְעָשׂוּ אוֹתוֹ סֶלַע כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בְּהִלְכוֹת שְׁקָלִים:

ה טֻמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוּס אֵין לָהֶם עֵרֶךְ שֶׁלֹּא קִצְבָה תּוֹרָה עֵרֶךְ אֶלָּא לִזָּכָר וְדַאי אוֹ לִנְקֵבָה וַדַּאִית. לְפִיכָךְ טֻמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוּס שֶׁאָמַר עֶרְכִּי עָלַי אוֹ שֶׁהֶעֱרִיכוּ אַחֵר אֵינוֹ חַיָּב כְּלוּם:

ו הָעַכּוּ"ם נֶעֱרָךְ אֲבָל אֵינוֹ מַעֲרִיךְ. כֵּיצַד. עַכּוּ"ם שֶׁאָמַר עֶרְכִּי עָלַי אוֹ עֵרֶךְ יִשְׂרָאֵל זֶה עָלַי לֹא אָמַר כְּלוּם. וְיִשְׂרָאֵל שֶׁאָמַר עֵרֶךְ עַכּוּ"ם זֶה עָלַי אוֹ עֵרֶךְ פְּלוֹנִי הָעַכּוּ"ם עָלַי נוֹתֵן לְפִי שְׁנֵי הָעַכּוּ"ם הַנֶּעֱרָךְ. וְכֵן הַמַּעֲרִיךְ אֶת הַחֵרֵשׁ וְאֶת הַשּׁוֹטֶה חַיָּב וְנוֹתֵן לְפִי שְׁנָיו:

ז הָעֶבֶד נֶעֱרָךְ וְעוֹרֵךְ כִּשְׁאָר יִשְׂרָאֵל. וְאִם יִפָּדֶה וְהָיָה לוֹ יִתֵּן עֵרֶךְ שֶׁנִּדַּר:

ח אֶחָד הַמַּעֲרִיךְ אֶת הַיָּפֶה הַבְּרִיא וְאֶחָד הַמַּעֲרִיךְ אֶת הַכָּעוּר הַחוֹלֶה. אֲפִלּוּ הָיָה הַנֶּעֱרָךְ מֻכֶּה שְׁחִין אוֹ סוּמָא אוֹ גִּדֵּם וְיֵשׁ בּוֹ כָּל מוּם נוֹתֵן לְפִי שְׁנָיו כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּתּוֹרָה:

ט הַדָּמִים אֵינָן כַּעֲרָכִין. כֵּיצַד. הָאוֹמֵר דָּמַי עָלַי אוֹ דְּמֵי זֶה עָלַי אוֹ דְּמֵי פְּלוֹנִי עָלַי אֲפִלּוּ הָיָה אוֹתוֹ פְּלוֹנִי קָטָן בֶּן יוֹמוֹ אוֹ טֻמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוּס אוֹ עַכּוּ"ם נוֹתֵן מַה שֶּׁהוּא שָׁוֶה דִּינָר אוֹ אֶלֶף כְּאִלּוּ הוּא עֶבֶד הַנִּמְכָּר בַּשּׁוּק:

י וְהָעֲרָכִים כֻּלָּן וְהַדְּמִים הַכֹּל סְתָמָן לְבֶדֶק הַבַּיִת וְיִפָּלוּ הַכֹּל לַלִּשְׁכָּה שֶׁהָיְתָה בַּמִּקְדָּשׁ מוּכָנָת לְקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת:

יא עַכּוּ"ם שֶׁאָמַר דָּמַי עָלַי אוֹ דְּמֵי פְּלוֹנִי עָלַי נוֹתֵן כְּפִי נִדְרוֹ וְאֵינוֹ נוֹפֵל לַלִּשְׁכָּה שֶׁאֵין מְקַבְּלִין מִן הָעַכּוּ"ם נְדָבָה אוֹ נֵדֶר לְחַזֵּק אֶת בֶּדֶק הַבַּיִת אוֹ בֶּדֶק יְרוּשָׁלַיִם שֶׁנֶּאֱמַר (עזרא ד ג) "לֹא לָכֶם וְלָנוּ לִבְנוֹת בַּיִת" וְגוֹ'. וְנֶאֱמַר (נחמיה ב כ) "וְלָכֶם אֵין חֵלֶק וּצְדָקָה וְזִכָּרוֹן בִּירוּשָׁלָיִם":

יב וּמַה יַּעֲשֶׂה בָּהֶן. יִבָּדֵק הָעַכּוּ"ם עַל דַּעַת מִי נָדַר. אִם נָדַר עַל דַּעַת יִשְׂרָאֵל יוֹצִיאוּהוּ בֵּית דִּין בְּמַה שֶׁיִּרְאֶה לָהֶם חוּץ מִבֶּדֶק הַבַּיִת וּבֶדֶק יְרוּשָׁלַיִם. וְאִם אָמַר לַשֵּׁמַיִם נָדַרְתִּי יִגְנְזוּ:

יג הַגּוֹסֵס אֵין לוֹ לֹא עֵרֶךְ וְלֹא דְּמִים הוֹאִיל וְרֹב הַגּוֹסְסִין לְמִיתָה הֲרֵי הוּא כְּמֵת. וְכֵן מִי שֶׁנִּגְמַר דִּינוֹ בְּבֵית דִּין שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְהָרְגוֹ עַל עֲבֵרָה שֶׁעָבַר וְהֶעֱרִיכוֹ אַחֵר אוֹ שֶׁהֶעֱרִיךְ עַצְמוֹ אוֹ שֶׁאָמַר דְּמַי עָלַי אוֹ שֶׁאָמַר אַחֵר דְּמֵי זֶה עָלַי אֵינוֹ חַיָּב כְּלוּם שֶׁזֶּה כְּמֵת הוּא וְהַמֵּת אֵין לוֹ עֵרֶךְ וְלֹא דְּמִים. וְעַל זֶה נֶאֱמַר (ויקרא כז כט) "כָּל חֵרֶם אֲשֶׁר יָחֳרַם מִן הָאָדָם לֹא יִפָּדֶה" כְּלוֹמַר אֵין לוֹ פִּדְיוֹן אֶלָּא הֲרֵי הוּא כְּמֵת:

יד זֶה הַיּוֹצֵא לֵהָרֵג שֶׁהֶעֱרִיךְ אֲחֵרִים אוֹ נָדַר דְּמֵיהֶם אוֹ הִזִּיק חַיָּב לְשַׁלֵּם וְגוֹבִין הַכֹּל מִנְּכָסָיו:

טו כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם מַעֲרִיכִין וְנֶעֱרָכִין כִּשְׁאָר יִשְׂרָאֵל. וְקָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְעוֹנַת נְדָרִים וְהֶעֱרִיךְ אוֹ נָדַר דְּמִים חַיָּב לְשַׁלֵּם שֶׁהֲרֵי נְדָרָיו קַיָּמִים כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בְּהִלְכוֹת נְדָרִים:

טז הָעֲרָכִין הַקְּצוּבִין לְפִי הַשָּׁנִים הֵן שְׁנֵי הַנֶּעֱרָךְ וְלֹא שְׁנֵי הַמַּעֲרִיךְ. כֵּיצַד. בֶּן עֶשְׂרִים שֶׁאָמַר לְבֶן שִׁשִּׁים עֶרְכְּךָ עָלַי נוֹתֵן עֵרֶךְ בֶּן שִׁשִּׁים. וּבֶן שִׁשִּׁים שֶׁאָמַר לְבֶן עֶשְׂרִים עֶרְכְּךָ עָלַי נוֹתֵן עֵרֶךְ בֶּן עֶשְׂרִים. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה:

יז וְצָרִיךְ הַמַּעֲרִיךְ שֶׁיְּהֵא פִּיו וְלִבּוֹ שָׁוִין כִּשְׁאָר הַנִּדָּרִים. וְנִשְׁאָלִין עַל הָעֲרָכִין וְעַל הַדָּמִים כְּדֶרֶךְ שֶׁנִּשְׁאָלִין עַל שְׁאָר נְדָרִים וְהֶקְדֵּשׁוֹת:

יח הָאוֹמֵר עֵרֶךְ אֵלּוּ עָלַי נוֹתֵן עֵרֶךְ כֻּלָּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי שָׁנָיו. וְאִם הָיָה עָנִי נוֹתֵן עַל יְדֵי כֻּלָּם עֵרֶךְ אֶחָד עָנִי. וְאִם הָיָה עָשִׁיר נוֹתֵן עַל יְדֵי כֻּלָּן עֵרֶךְ עָשִׁיר:

יט הָאוֹמֵר עֶרְכִּי עָלַי וְחָזַר וְאָמַר עֶרְכִּי עָלַי וְכֵן אִם אָמַר אֶפְלוּ כַּמָּה פְּעָמִים חַיָּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. אָמַר שְׁנֵי עֶרְכִּי עָלַי נוֹתֵן שְׁנֵי עֲרָכִין. וְכֵן אִם אָמַר אַרְבָּעָה אֶפְלוּ אֶלֶף נוֹתֵן כַּמִּנְיָן שֶׁנָּדַר:

כ אָמַר הֲרֵי עָלַי עֵרֶךְ וְלֹא פֵּרֵשׁ עֵרֶךְ מִי אֶלָּא עֵרֶךְ סְתָם נוֹתֵן פָּחוּת שֶׁבַּעֲרָכִין שֶׁהוּא שְׁלֹשֶׁת שְׁקָלִים:

כא הָאוֹמֵר עֶרְכִּי עָלַי וּמֵת קֹדֶם שֶׁיַּעֲמֹד בְּדִין אֵין הַיּוֹרְשִׁין חַיָּבִין לִתֵּן. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז ח) "וְהֶעֱמִידוֹ לִפְנֵי הַכֹּהֵן וְהֶעֱרִיךְ אֹתוֹ הַכֹּהֵן". עָמַד בַּדִּין וּמֵת יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין:

כב אֲבָל הָאוֹמֵר דְּמַי עָלַי אַף עַל פִּי שֶׁעָמַד בְּדִין וּמֵת קֹדֶם שֶׁיְּקַצְּבוּ דָּמָיו וְיֹאמְרוּ הַדַּיָּנִין כַּמָּה יִשְׁוֶה אֵין הַיּוֹרְשִׁין חַיָּבִין לִתֵּן. וְאִם קִצְּבוּ דָּמָיו וְאַחַר כָּךְ מֵת יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין:

כג וּמַה בֵּין עֲרָכִין לְדָמִים. שֶׁעֲרָכִין קְצוּבִין מִן הַתּוֹרָה וְהַדָּמִים אֵינָן קְצוּבִין. וְכֵן הָאוֹמֵר עֶרֶךְ פְּלוֹנִי עָלַי וּמֵת הָעוֹרֵךְ וְהַנֶּעֱרָךְ אַחַר שֶׁעָמַד הַנֶּעֱרָךְ בְּדִין חַיָּבִין הַיּוֹרְשִׁין לִתֵּן. מֵת הַנֶּעֱרָךְ קֹדֶם שֶׁעָמַד בְּדִין אַף עַל פִּי שֶׁהַמַּעֲרִיךְ קַיָּם הֲרֵי זֶה פָּטוּר. שֶׁאֵין עֶרֶךְ לְמֵת וְהַנֶּעֱרָךְ צָרִיךְ עָמִידָה בְּדִין. אָמַר דְּמֵי פְּלוֹנִי עָלַי וְעָמַד בְּדִין וּמֵת קֹדֶם שֶׁיְּקַצְּבוּ דָּמָיו הֲרֵי זֶה פָּטוּר שֶׁאֵין דָּמִים לַמֵּתִים:

פרק ב

א הָאוֹמֵר עֶרֶךְ יָדִי אוֹ עֶרֶךְ עֵינִי אוֹ רַגְלִי עָלַי אוֹ שֶׁאָמַר עֶרֶךְ יָד זֶה אוֹ עֵינוֹ עָלַי לֹא אָמַר כְּלוּם. עֶרֶךְ לִבִּי אוֹ כְּבֵדִי עָלַי אוֹ עֶרֶךְ לִבּוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי אוֹ כְּבֵדוֹ עָלַי נוֹתֵן עֶרֶךְ כֻּלּוֹ. וְכֵן כָּל אֵיבָר שֶׁאִם יִנָּטֵל מִן הַחַי יָמוּת אִם אָמַר עֶרְכּוֹ עָלַי נוֹתֵן עֶרֶךְ כֻּלּוֹ:

ב אָמַר חֲצִי עֶרְכִּי עָלַי נוֹתֵן חֲצִי עֶרְכּוֹ. עֶרֶךְ חֶצְיִי עָלַי נוֹתֵן עֶרֶךְ כֻּלּוֹ שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּנָּטֵל חֶצְיוֹ וְיִחְיֶה:

ג הָאוֹמֵר דְּמֵי יָדִי עָלַי אוֹ דְּמֵי יַד פְּלוֹנִי עָלַי שָׁמִין אוֹתוֹ כַּמָּה הוּא שָׁוֶה בְּיָד וְכַמָּה הוּא שָׁוֶה בְּלֹא יָד וְנוֹתֵן לַהֶקְדֵּשׁ. כֵּיצַד. אִם נִמְכַּר הוּא כֻּלּוֹ [יִהְיֶה] שָׁוֶה חֲמִשִּׁים. וְאִם יִמָּכֵר חוּץ מִיָּדוֹ שֶׁתִּשְׁאֵר יָדוֹ זוֹ לִבְעָלָיו וְלֹא יִהְיֶה לַלּוֹקֵחַ בָּהּ כְּלוּם שָׁוֶה אַרְבָּעִים. נִמְצָא זֶה יִתְחַיֵּב לְשַׁלֵּם לַהֶקְדֵּשׁ עֲשָׂרָה. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה:

ד הָאוֹמֵר דְּמֵי רֹאשִׁי אוֹ כְּבֵדִי עָלַי אוֹ דְּמֵי רֹאשׁוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי עָלַי אוֹ לִבּוֹ אוֹ כְּבֵדוֹ עָלַי נוֹתֵן דְּמֵי כֻּלּוֹ. וְכֵן הָאוֹמֵר דְּמֵי חֶצְיִי עָלַי נוֹתֵן דְּמֵי כֻּלּוֹ. אֲבָל הָאוֹמֵר חֲצִי דָּמַי עָלַי נוֹתֵן חֲצִי דָּמָיו:

ה הָאוֹמֵר מִשְׁקָלִי עָלַי אוֹ מִשְׁקַל פְּלוֹנִי עָלַי נוֹתֵן מִשְׁקָלוֹ אִם כֶּסֶף כֶּסֶף אִם זָהָב זָהָב כְּמוֹ שֶׁפֵּרַשׁ. אָמַר מִשְׁקַל יָדִי אוֹ רַגְלִי עָלַי רוֹאִין כַּמָּה הָיָה רָאוּי לִשְׁקֹל וְנוֹתֵן מָמוֹן שֶׁפֵּרַשׁ. עַד הֵיכָן הָיָה הַיָּד לְעִנְיָן זֶה עַד הָאֶצְיל וְהָרֶגֶל עַד הָאַרְכֻּבָּה לְפִי שֶׁבִּנְדָרִים הוֹלְכִין אַחַר לְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם:

ו הָאוֹמֵר קוֹמָתִי עָלַי כֶּסֶף אוֹ זָהָב נוֹתֵן שַׁרְבִיט שֶׁאֵינוֹ נִכְפָּף מְלֹא קוֹמָתוֹ מִמִּין שֶׁפֵּרַשׁ. אָמַר מְלֹא קוֹמָתִי עָלַי נוֹתֵן אֲפִלּוּ שַׁרְבִיט שֶׁנִּכְפָּף מִמִּין שֶׁפֵּרַשׁ:

ז הָאוֹמֵר מִשְׁקָלִי עָלַי וְלֹא פֵּרַשׁ מֵאֵי זֶה מִין. אִם הָיָה עָשִׁיר בְּיוֹתֵר וְנִתְכַּוֵּן לְמַתָּנָה מְרֻבָּה נוֹתֵן מִשְׁקָלוֹ זָהָב. וְהוּא הַדִּין בְּאוֹמֵר מִשְׁקַל יָדִי אוֹ רַגְלִי אוֹ קוֹמָתִי וְלֹא פֵּרַשׁ מֵאֵי זֶה מִין נוֹתֵן זָהָב. וְאִם אֵינוֹ מֻפְלָג בַּעֲשִׁירוּת נוֹתֵן מִשְׁקָלוֹ אוֹ מִשְׁקַל יָדוֹ מִדְּבָרִים שֶׁדַּרְכָּן לְהִשָּׁקֵל

בְּאוֹתוֹ מָקוֹם אֲפִלּוּ פֵּרוֹת. וְכֵן נוֹתֵן שַׁרְבִּיט מִלֹּא קוֹמָתוֹ אֲפִלּוּ שֶׁל עֵץ הַכֹּל לְפִי מָמוֹנוֹ וְדַעְתּוֹ:

ח הָאוֹמֵר עָמְדִי עָלַי יְשִׁיבָתִי עָלַי אוֹ מָקוֹם יְשִׁיבָתִי עָלַי אוֹ רָחְבִּי עָלַי עָבְיִי עָלַי הֶקֵפִי עָלַי כָּל אֵלּוּ סָפֵק וּמֵבִיא לְפִי מָמוֹנוֹ. עַד שֶׁיֹּאמַר לֹא כָּךְ נִתְכַּוַּנְתִּי. וְאִם מֵת יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁים פְּחוּת שֶׁבַּלְּשׁוֹנוֹת:

ט הָאוֹמֵר הֲרֵי עָלַי מַטְבֵּעַ כֶּסֶף לֹא יִפְחֹת מִדִּינָר כֶּסֶף. מַטְבֵּעַ נְחשֶׁת לֹא יִפְחֹת מִמַּעֲה כֶּסֶף. הֲרֵי עָלַי בַּרְזֶל לֹא יִפְחוֹת מֵאַמָּה עַל אַמָּה לְכֶלֶה עוֹרֵב שֶׁהֵיָה לְמַעְלָה בְּגֹבַּ הַהֵיכָל כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בִּמְקוֹמוֹ:

י הָאוֹמֵר הֲרֵי עָלַי כֶּסֶף אוֹ זָהָב וְלֹא הִזְכִּיר מַטְבֵּעַ יָבִיא לְשׁוֹן שֶׁל כֶּסֶף אוֹ שֶׁל זָהָב יִהְיֶה מִשְׁקָלָהּ עַד שֶׁיֹּאמַר לֹא לְכָךְ נִתְכַּוַּנְתִּי. וְכֵן אִם פֵּרֵשׁ הַמִּשְׁקָל וְשָׁכַח כַּמָּה פֵּרֵשׁ יָבִיא עַד שֶׁיֹּאמַר לֹא לְכָךְ נִתְכַּוַּנְתִּי:

יא אֶחָד הָאוֹמֵר דָּמַי עָלַי אוֹ דְּמֵי פְּלוֹנִי עָלַי. אוֹ הָאוֹמֵר הֲרֵי עָלַי מָנֶה אוֹ חֲמִשִּׁים אוֹ כֶּסֶף אוֹ זָהָב. הַכֹּל הֵן הַנִּקְרָאִים חַיֵּבֵי דָּמִים. וְהַדָּמִים וְהָעֲרָכִין לְבֶדֶק הַבַּיִת כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

יב שְׁתֵּי לְשָׁכוֹת הָיוּ בַּמִּקְדָּשׁ. אַחַת לִשְׁכַּת חֲשָׁאִים. וְאַחַת לִשְׁכַּת הַכֵּלִים. לִשְׁכַּת חֲשָׁאִים יִרְאֵי חֵטְא נוֹתְנִין לְתוֹכָן בַּחֲשַׁאי וַעֲנִיִּים בְּנֵי טוֹבִים מִתְפָּרְנְסִים מִמֶּנָּה בַּחֲשַׁאי. לִשְׁכַּת הַכֵּלִים כָּל מִי שֶׁהִתְנַדֵּב כְּלִי זוֹרְקוֹ לְתוֹכָהּ וְאַחַת לִשְׁלֹשִׁים יוֹם הַגִּזְבָּרִין פּוֹתְחִין אוֹתָהּ. כָּל כְּלִי שֶׁנִּמְצָא בּוֹ צֹרֶךְ לְבֶדֶק הַבַּיִת מַנִּיחִין אוֹתוֹ וְהַשְּׁאָר נִמְכָּרִין וּדְמֵיהֶן נוֹפְלִין לְלִשְׁכַּת בֶּדֶק הַבַּיִת:

יג הֻצְרְכוּ לְקָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ וְלֹא הִסְפִּיקוּ לָהֶן תְּרוּמַת הַלִּשְׁכָּה מוֹצִיאִין אֶת הָרְאוּי לָהֶן מִקָּדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת. אֲבָל אִם הֻצְרְכוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת וְלֹא מָצְאוּ בִּלִשְׁכַּת בֶּדֶק הַבַּיִת דָּבָר הַמַּסְפִּיק לָהֶן אֵין מוֹצִיאִין הָרְאוּי לָהֶן מִקָּדְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ:

פרק ג

א הַמַּעֲרִיךְ אֶת הַפְּחוּת מִבֶּן עֶשְׂרִים וְלֹא עָמַד בְּדִין עַד שֶׁהָיָה יֶתֶר עַל עֶשְׂרִים אֵינוֹ נוֹתֵן אֶלָּא עֶרֶךְ פְּחוּת מִבֶּן עֶשְׂרִים. שֶׁאֵין הָעֵרֶךְ אֶלָּא בִּזְמַן הָעֵרֶךְ לֹא בִּזְמַן הַהַעֲמָדָה בַּדִּין:

ב כָּל הָעֲרָכִין הַקְּצוּבִין בַּתּוֹרָה הֵן שֶׁנּוֹתֵן הַמַּעֲרִיךְ אִם הָיָה עָשִׁיר. אֲבָל אִם הָיָה עָנִי וְאֵין יָדוֹ מַשֶּׂגֶת נוֹתֵן כָּל הַנִּמְצָא בְּיָדוֹ אֲפִלּוּ סֶלַע אֶחָד וְנִפְטָר שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז ח) "וְאִם מָךְ הוּא מֵעֶרְכֶּךָ" (ויקרא כז ח) "עַל פִּי אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יַד הַנֹּדֵר":

ג וּמִנַּיִן שֶׁהוּא נוֹתֵן אֲפִלּוּ סֶלַע אֶחָד אִם אֵין לוֹ אֶלָּא סֶלַע אֶחָד שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז כה) "וְכָל עֶרְכְּךָ יִהְיֶה בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ" הָא לְמַדְתָּ שֶׁאֵין בַּעֲרָכִין פְּחוֹת מִסֶּלַע וְלֹא יוֹתֵר עַל חֲמִשִּׁים:

ד הֲרֵי שֶׁלֹּא נִמְצָא בְּיָדוֹ אֶפִּלּוּ סֶלַע אֵין לוֹקְחִין מִמֶּנּוּ פָּחוֹת מִסֶּלַע. אֶלָּא יִשָּׁאֵר הַכֹּל עָלָיו חוֹב וְאִם מָצְאָה יָדוֹ וְהֶעֱשִׁיר יִתֵּן עֵרֶךְ שָׁלֵם הַקָּצוּב בַּתּוֹרָה:

ה עָשִׁיר שֶׁהֶעֱרִיךְ וְהֶעֱנִי. אוֹ שֶׁהֶעֱרִיךְ כְּשֶׁהוּא עָנִי וְהֶעֱשִׁיר. הֲרֵי זֶה חַיָּב בְּעֵרֶךְ עָשִׁיר. אֲבָל אִם הֶעֱרִיךְ כְּשֶׁהוּא עָנִי וְהֶעֱשִׁיר וְחָזַר וְהֶעֱנִי נוֹתֵן עֵרֶךְ עָנִי:

ו עָשִׁיר שֶׁאָמַר עֶרְכִּי עָלַי אוֹ עֵרֶךְ פְּלוֹנִי וְשָׁמַע הֶעָנִי וְאָמַר מַה שֶּׁאָמַר זֶה עָלַי. הֲרֵי הֶעָנִי חַיָּב בְּעֵרֶךְ עָשִׁיר שֶׁהוּא עֵרֶךְ שָׁלֵם. אֲבָל עָנִי שֶׁהֶעֱרִיךְ אֶת הֶעָשִׁיר וְאָמַר עֵרֶךְ זֶה עָלַי אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא כְּעֵרֶךְ עָנִי שֶׁהוּא כְּפִי אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ:

ז מַה בֵּין הַחַיָּב בְּעֵרֶךְ עָנִי לְהַחַיָּב בְּעֵרֶךְ עָשִׁיר שֶׁהוּא הָעֵרֶךְ הַקָּצוּב כֻּלּוֹ. שֶׁהַחַיָּב בְּעֵרֶךְ עָנִי שֶׁלָּקְחוּ מִמֶּנּוּ כָּל מַה שֶּׁיָּדוֹ מַשֶּׂגֶת אֲפִלּוּ סֶלַע אֶחָד וְאַחַר כָּךְ הֶעֱשִׁיר אֵינוֹ חַיָּב לְשַׁלֵּם. וְאִם הָיָה חַיָּב בְּעֵרֶךְ עָשִׁיר יִשָּׁאֵר שְׁאָר הָעֵרֶךְ חוֹב עָלָיו עַד שֶׁיַּעֲשִׁיר וְיִשָּׁלִים הָעֵרֶךְ שֶׁעָלָיו:

ח הַמְפָרֵשׁ אֶת הָעֵרֶךְ וְאָמַר עֶרְכִּי עָלַי חֲמִשִּׁים סְלָעִים. אוֹ עֵרֶךְ פְּלוֹנִי עָלַי שְׁלֹשִׁים סְלָעִים. אֵינוֹ נִדּוֹן בְּהֶשֵּׂג יָד. אֶלָּא לוֹקְחִין כָּל הַנִּמְצָא בְּיָדוֹ וְהַשְּׁאָר עָלָיו חוֹב עַד שֶׁיַּעֲשִׁיר וְיִתֵּן:

ט וְכֵן הָאוֹמֵר דְּמֵי עָלַי אוֹ דְּמֵי פְּלוֹנִי עָלַי אֵינוֹ נִדּוֹן בְּהֶשֵּׂג יָד. שֶׁחַיָּבֵי דְּמִים הֲרֵי פֵּרְשׁוּ נִדְרָן וַהֲרֵי הֵן כְּמִי שֶׁאָמַר מָנֶה עָלַי הֶקְדֵּשׁ שֶׁהוּא חַיָּב לִתֵּן מָנֶה גְּמוּר:

י הָאוֹמֵר הֲרֵי עָלַי עֵרֶךְ סְתָם וְלֹא פֵּרֵשׁ אֵינוֹ כְּמְפָרֵשׁ שְׁלֹשֶׁת שְׁקָלִים אֶלָּא נִדּוֹן בְּהֶשֵּׂג יָד כְּשְׁאָר הַמַּעֲרִיכִין:

יא הָאוֹמֵר עֶרְכִּי עָלַי וְחָזַר וְאָמַר עֶרְכִּי עָלַי וְהָיוּ בְּיָדוֹ עֶשֶׂר סְלָעִים וְנָתַן תֵּשַׁע לַשְּׁנִיָּה וְסֶלַע לָרִאשׁוֹנָה יָצָא יְדֵי שְׁתֵּיהֶן. שֶׁהֲעֲרָכִין לָאו כְּחוֹבוֹת הֵן. שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁכָּל מַה שֶּׁבְּיָדוֹ מְשֻׁעְבָּד לָרִאשׁוֹנָה. הֶקְדֵּשׁ מְאֻחָר שֶׁגָּבָה גָּבָה. אֲבָל אִם נָתַן תֵּשַׁע לָרִאשׁוֹנָה וְאַחַת לַשְּׁנִיָּה יְדֵי שְׁנִיָּה יָצָא. שֶׁהֲרֵי כְּשֶׁנָּתַן הַסֶּלַע לֹא נִשְׁאַר בְּיָדוֹ כְּלוּם וַהֲרֵי אֵין יָדוֹ מַשֶּׂגֶת. יְדֵי רִאשׁוֹנָה לֹא יָצָא. שֶׁהֲרֵי כָּל מַה שֶּׁהָיָה בְּיָדוֹ מְשֻׁעְבָּד לָרִאשׁוֹנָה כְּשֶׁנָּתַן הַתֵּשַׁע נִשְׁאַר לוֹ סֶלַע וַהֲרֵי לֹא נָתַן כָּל מַה שֶּׁיָּדוֹ מַשֶּׂגֶת. לְפִיכָךְ יִשָּׁאֵר עָלָיו שְׁאָר עֵרֶךְ רִאשׁוֹן עַד שֶׁיַּעֲשִׁיר וְיִשָּׁלִים:

יב הָאוֹמֵר שְׁנֵי עֲרָכַי עָלַי וְלֹא הָיָה בְּיָדוֹ אֶלָּא פְּחוֹת מִכְּדֵי שְׁנֵי עֲרָכִין. הֲרֵי הַדָּבָר סָפֵק אִם נִתְפַּס לִשְׁנֵיהֶן וְנוֹתֵן חֲצִי מַה שֶּׁיֵּשׁ לוֹ לְעֵרֶךְ אֶחָד וַחֲצִי לְעֵרֶךְ הַשֵּׁנִי וְיִפָּטֵר אוֹ יִתֵּן עֵרֶךְ אֶחָד מֵהֶן שָׁלֵם אוֹ כָּל הַנִּמְצָא בְּיָדוֹ בְּאֶחָד מֵהֶן וְיִשָּׁאֵר הָעֵרֶךְ הָאַחֵר עָלָיו חוֹב עַד שֶׁיִּתֵּן אוֹתוֹ בַּעֲנִיּוּת אוֹ בַּעֲשִׁירוּת כְּפִי הֶשֵּׂג יָדוֹ:

יג הַמַּפְרִישׁ עֵרְכּוֹ אוֹ דָּמָיו וְנִגְנְבוּ אוֹ אָבְדוּ אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא אָמַר עָלַי חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן עַד שֶׁיַּגִּיעוּ לְיַד הַגִּזְבָּר. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז כג) "וְנָתַן אֶת הָעֶרְכְּךָ בַּיּוֹם הַהוּא קֹדֶשׁ לַה'" הֲרֵי הֵן חֲלִין אַף עַל פִּי שֶׁהִפְרִישָׁן עַד שֶׁיַּגִּיעוּ לְיַד הַגִּזְבָּר:

יד חַיָּבֵי עֲרָכִין וְדָמִים מְמַשְׁכְּנִין אוֹתָן וְלוֹקְחִין מֵהֶן בַּעַל כָּרְחָן מַה שֶּׁנִּדְרוּ וְאֵינָן חַיָּבִין לְהַחְזִיר לָהֶם הַמַּשְׁכּוֹן בַּיּוֹם אוֹ בַּלַּיְלָה. וּמוֹכְרִין כָּל הַנִּמְצָא לָהֶם מִן הַקַּרְקַע וּמִן הַמִּטַּלְטְלִין מִכְּסוּת וּכְלֵי תַּשְׁמִישׁ הַבַּיִת וַעֲבָדִים וּבְהֵמָה וְנִפְרָעִין מִן הַכֹּל. וְאֵין מוֹכְרִין לֹא כְּסוּת אִשְׁתּוֹ וְלֹא כְּסוּת בָּנָיו וְלֹא בְּגָדִים שֶׁצְּבָעָן לִשְׁמָן וְלֹא סַנְדָּלִים חֲדָשִׁים שֶׁלִּקְחָן לִשְׁמָן. וְכֵן הַמַּקְדִּישׁ כָּל נְכָסָיו לֹא הִקְדִּישׁ אֶת אֵלּוּ:

טו וְנוֹתְנִין לוֹ מִכָּל נְכָסָיו לְזֶה שֶׁיֵּשׁ עָלָיו עֲרָכִין אוֹ דָּמִים אוֹ שֶׁהִקְדִּישׁ מָנֶה לְבֶדֶק הַבַּיִת וְאֵין לוֹ. נוֹתְנִין לוֹ תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ וְשֶׁל יָד וְסַנְדָּלָיו וְכִסֵּא לֵישֵׁב עָלָיו וּמִטָּה וּמַצָּע הָרְאוּיִין לוֹ לִישֹׁן עֲלֵיהֶם. וְאִם הָיָה עָנִי נוֹתְנִין לוֹ מִטָּה וּמַפָּץ לִישֹׁן עָלָיו. וְנוֹתְנִין לוֹ מָזוֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם וּכְסוּת שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ לוֹ לְבַדּוֹ אֲבָל לֹא לְאִשְׁתּוֹ וּבָנָיו אַף עַל פִּי שֶׁהוּא חַיָּב בְּמְזוֹנוֹתֵיהֶם וּבְכִסּוּתָם. וְאֵין נוֹתְנִין לוֹ אֶלָּא כְּסוּת הָרְאוּיָה לוֹ:

טז הָיוּ עָלָיו כְּלֵי מֶשִׁי וּבְגָדִים מְזֻהָבִין מַעֲבִירִין אוֹתָן מֵעָלָיו וְנוֹתְנִין לוֹ כְּסוּת הָרְאוּיָה לְאִישׁ כְּמוֹתוֹ לְחֹל אֲבָל לֹא לְשַׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים:

יז וְאִם הָיָה אֻמָּן נוֹתְנִין לוֹ שְׁנֵי כְּלֵי אֻמָּנוּת מִכָּל מִין וּמִין. כֵּיצַד. אִם הָיָה חָרָשׁ נוֹתְנִין לוֹ שְׁנֵי מַעְצָדִים וּשְׁתֵּי מְגֵרוֹת. הָיוּ לוֹ כֵּלִים מְרֻבִּין מִמִּין אֶחָד וּמוּעָטִין מִמִּין שֵׁנִי אֵין מוֹכְרִין מִן הַמְרֻבֶּה וְלוֹקְחִין לוֹ מִן הַמּוּעָט. אֶלָּא נוֹתְנִין לוֹ שְׁנֵי כֵּלִים מִן הַמְרֻבִּין וְכָל שֶׁיֵּשׁ לוֹ מִן הַמּוּעָט:

יח הָיָה חַמָּר אוֹ אִכָּר אֵין נוֹתְנִין לוֹ בְּהֶמְתּוֹ אַף עַל פִּי שֶׁאֵין לוֹ מְזוֹנוֹת אֶלָּא מִמֶּנָּה. הָיָה סַפָּן אֵין נוֹתְנִין לוֹ סְפִינָתוֹ אֶלָּא יִמְכֹּר הַכֹּל:

יט הָיוּ בַּנְּכָסִים בְּהֵמָה וַעֲבָדִים וּמַרְגָּלִיּוֹת וְאָמְרוּ הַתַּגָּרִים אִם יִלָּקַח לְעֶבֶד זֶה כְּסוּת בִּשְׁלֹשִׁים מַשְׁבֵּחַ הוּא מֵאָה. וּפָרָה זֹאת אִם יִמָּתִינוּ בָּהּ לְאַטְלֵס מַשְׁבַּחַת עֲשָׂרָה. וּמַרְגָּלִית זוֹ אִם מַעֲלִין אוֹתָהּ לְמָקוֹם פְּלוֹנִי תִּשָּׁוֶה מָמוֹן רַב וְכָאן אֵינָהּ שָׁוָה אֶלָּא מְעַט. אֵין שׁוֹמְעִין לָהֶן. אֶלָּא כֵּיצַד עוֹשִׂין. מוֹכְרִין הַכֹּל בִּמְקוֹמוֹ וּבִשְׁעָתוֹ כְּמַה שֶּׁהוּא שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז כג) "וְנָתַן אֶת הָעֶרְכְּךָ בַּיּוֹם הַהוּא קֹדֶשׁ לַה'" לְרַבּוֹת כָּל דָּבָר שֶׁל הֶקְדֵּשׁ שֶׁאֵין מְפַרְכְּסִין אוֹתוֹ וְאֵין מַמְתִּינִין בּוֹ לַשּׁוּק וְלֹא מוֹלִיכִין אוֹתוֹ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם. אֵין לַהֶקְדֵּשׁ אֶלָּא מְקוֹמוֹ וּשְׁעָתוֹ:

כ בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּמִטַּלְטְלִין וַעֲבָדִים. אֲבָל הַקַּרְקָעוֹת מַכְרִיזִין עֲלֵיהֶם שִׁשִּׁים יוֹם רְצוּפִים בַּבֹּקֶר וּבָעֶרֶב וְאַחַר כָּךְ מוֹכְרִין אוֹתָם:

פרק ד

א שָׂדֶה שֶׁיָּרְשָׁהּ אָדָם מִמּוֹרִישָׁיו הֵיא הַנִּקְרֵאת שְׂדֵה אֲחֻזָּה. וְשָׂדֶה שֶׁלָּקְחָהּ אוֹ זָכָה בָּהּ הֵיא הַנִּקְרֵאת שְׂדֵה מִקְנָה. וְהַמַּקְדִּישׁ שְׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ מוֹדְדִין אוֹתָהּ וְעֶרְכָּהּ הוּא הָעֵרֶךְ הַקָּצוּב בַּתּוֹרָה:

ב וְכַמָּה הוּא. כָּל מָקוֹם שֶׁרָאוּי לִזְרֹעַ בּוֹ חֹמֶר שְׂעוֹרִים וְיִזָּרְעֶנּוּ בַּיָּד וְלֹא יִקָּרֵב זְרִיעָתוֹ וְלֹא יְרַחֵק אוֹתָהּ. עֶרְכּוֹ חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים לְכָל שְׁנֵי יוֹבֵל. וְאֵין שָׁנַת יוֹבֵל מִן הַמְּנָיָן. וְאֶחָד הַמַּקְדִּישׁ שָׂדֶה טוֹבָה שֶׁאֵין בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כְּמוֹתָהּ. אוֹ שָׂדֶה רָעָה שֶׁאֵין כָּמוֹהָ לְרֹעַ. כָּזֶה מַעֲרִיכִין אוֹתוֹ:

ג כְּבָר בֵּאַרְנוּ בְּהִלְכוֹת שְׁקָלִים שֶׁהַשֶּׁקֶל הָאָמוּר בַּתּוֹרָה הוּא הַנִּקְרָא סֶלַע בִּלְשׁוֹן חֲכָמִים. וְהַגֵּרָה הָאֲמוּרָה בַּתּוֹרָה הִיא הַמָּעָה בְּדִבְרֵי חֲכָמִים וְהוֹסִיפוּ עַל הַשֶּׁקֶל וְעָשׂוּ אוֹתוֹ סֶלַע. וְהַסֶּלַע אַרְבָּעָה דִינָרִין. וְהַדִּינָר שֵׁשׁ מָעִין. וְהַמָּעָה שְׁנֵי פוּנְדְיוֹנִין. נִמְצָא לְכָל שָׁנָה סֶלַע וּפוּנְדְיוֹן. שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁהַסֶּלַע שְׁמוֹנָה וְאַרְבָּעִים פוּנְדְיוֹנִין. כְּשֶׁיִּתֵּן פוּנְדְיוֹנוֹת לִקַּח סֶלַע מִן הַשִּׁלְחָנִי נוֹתֵן תִּשְׁעָה וְאַרְבָּעִים:

ד הַחֹמֶר הוּא הַכּוֹר. וְהוּא שְׁנֵי לְתָכִין. וְהַלֶּתֶךְ חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה סְאִין. נִמְצָא הַחֹמֶר שְׁלֹשִׁים סְאָה שֶׁהֵן עֶשֶׂר אֵיפוֹת כָּל שְׁלֹשׁ סְאִין אֵיפָה. וּכְבָר בֵּאַרְנוּ בְּהִלְכוֹת שַׁבָּת שֶׁהַמָּקוֹם שֶׁיֵּשׁ בְּשָׁבוּרוֹ חֲמִשִּׁים אַמָּה עַל חֲמִשִּׁים אַמָּה הוּא בֵּית סְאָה וְהוּא מִזְרַע סְאָה. נִמְצֵאתָ לָמֵד שֶׁהַמָּקוֹם שֶׁיֵּשׁ בְּשָׁבוּרוֹ חֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים אֶלֶף אַמָּה שֶׁהוּא בְּרִבּוּעַ מָאתַיִם אַרְבַּע וְשִׁבְעִים אַמּוֹת עַל מָאתַיִם אַרְבַּע וְשִׁבְעִים אַמּוֹת בְּקֵרוּב הוּא בֵּית כּוֹר וְהוּא (ויקרא כז טז) "זֶרַע חֹמֶר שְׂעוֹרִים":

ה כֵּיצַד דֶּרֶךְ הַחֶשְׁבּוֹן בְּעֶרְכֵי שָׂדוֹת. הֲרֵי שֶׁהִקְדִּישׁ שְׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ וְנִשְׁאַר לַיּוֹבֵל שְׁמוֹנָה שָׁנִים חוּץ מִשְּׁנַת הַיּוֹבֵל שֶׁאֵינָהּ בַּחֶשְׁבּוֹן כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. כָּל הָרוֹצֶה לִפְדּוֹתָהּ מְיַד הֶקְדֵּשׁ נוֹתֵן לְכָל (ויקרא כז טז) "זֶרַע חֹמֶר שְׂעוֹרִים" שְׁמוֹנָה סְלָעִים וּשְׁמוֹנָה פוּנְדְיוֹנוֹת. וְאִם רָצוּ הַבְּעָלִים לִפְדּוֹתָהּ נוֹתְנִין עֶשֶׂר סְלָעִים וַעֲשָׂרָה פוּנְדְיוֹנוֹת לְפִי שֶׁהֵן מוֹסִיפִין חֹמֶשׁ. וְכֵן כָּל חֹמֶשׁ הָאָמוּר בַּתּוֹרָה צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא הַקֶּרֶן עִם הַתּוֹסֶפוֹת חֲמִשָּׁה נִמְצָא שֶׁהוֹסִיף רְבִיעַ הַקֶּרֶן. וְכֵן אִם פָּדְתָה אִשְׁתּוֹ שֶׁל מַקְדִּישׁ אוֹ אֶחָד מִיּוֹרְשָׁיו הֲרֵי אֵלּוּ מוֹסִיפִין חֹמֶשׁ:

ו נִשְׁאַר לַיּוֹבֵל אַרְבַּע שָׁנִים נוֹתֵן הַפּוֹדֶה אַרְבַּע סְלָעִים וְאַרְבָּעָה פוּנְדְיוֹנוֹת לְכָל חֹמֶר וְאִם הַבְּעָלִים פָּדוּ אוֹתָהּ נוֹתֵן חֹמֶשׁ. וְכֵן לְפִי חֶשְׁבּוֹן זֶה סֶלַע וּפוּנְדְיוֹן לְכָל שָׁנָה. וְאֵינוֹ נוֹתֵן שָׁנָה בְּשָׁנָה אֶלָּא נוֹתֵן הַכֹּל כְּאֶחָד:

ז נִשְׁאַר בֵּינוֹ וּבֵין הַיּוֹבֵל שָׁנָה אֵינוֹ יָכוֹל לִתֵּן סֶלַע וּפוּנְדְיוֹן לִפְדּוֹתָהּ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז יח) "וְחִשַּׁב לוֹ הַכֹּהֵן" (ויקרא כז יח) "עַל פִּי הַשָּׁנִים הַנּוֹתָרוֹת" אֵינָהּ נִפְדֵּית בְּגַרְעוֹן כֶּסֶף אֶלָּא קֹדֶם לַיּוֹבֵל בִּשְׁתֵּי שָׁנִים אוֹ יוֹתֵר:

ח נִשְׁאַר בֵּינוֹ וּבֵין הַיּוֹבֵל שָׁנָה וְחֶדְשִׁים אִם רָצָה הַגִּזְבָּר לַחְשֹׁב הֶחֳדָשִׁים שָׁנָה וְיִתֵּן שְׁנַיִם שְׁקָלִים וּשְׁנַיִם פּוּנְדְיוֹנִים לְכָל זֶרַע חֹמֶר הֲרֵי זֶה מֻתָּר. לְפִי שֶׁאֵין מְחַשְּׁבִין חֳדָשִׁים לַהֶקְדֵּשׁ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז יח) "עַל פִּי הַשָּׁנִים הַנּוֹתָרֹת". שָׁנִים אַתָּה מְחַשֵּׁב לַהֶקְדֵּשׁ וְאֵי אַתָּה מְחַשֵּׁב חֳדָשִׁים:

ט לְפִיכָךְ אֵין רָאוּי לְאָדָם לְהַקְדִּישׁ שָׂדֵהוּ לִפְנֵי הַיּוֹבֵל בְּפָחוֹת מִשְּׁתֵּי שָׁנִים. וְאִם הִקְדִּישָׁהּ הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת. וְאֵינָהּ נִפְדֵּית בְּגַרְעוֹן כֶּסֶף אֶלָּא אִם רָצָה הַפּוֹדֶה לִתֵּן חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל לְכָל חֹמֶר פּוֹדֶה אוֹתָהּ וְאִם לֹא פְּדָאָהּ הֲרֵי זוֹ יוֹצְאָה לַכֹּהֲנִים בַּיּוֹבֵל כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר:

י הִקְדִּישׁ שָׂדֵהוּ בִּשְׁנַת הַיּוֹבֵל עַצְמָהּ אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. וְכֹהֵן וְלֵוִי שֶׁהִקְדִּישׁוּ בִּשְׁנַת הַיּוֹבֵל עַצְמָהּ הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת:

יא כֵּשֵׁם שֶׁגּוֹאֲלִין לְעוֹלָם כָּךְ מַקְדִּישִׁין לְעוֹלָם:

יב הַמַּקְדִּישׁ אֶת שָׂדֵהוּ אַחַר הַיּוֹבֵל אֵינָהּ נִפְדֵּית בְּגַרְעוֹן כֶּסֶף עַד שֶׁיִּגְמֹר שָׁנָה אַחַר הַיּוֹבֵל. לְפִי שֶׁאֵין מְחַשְּׁבִין חֳדָשִׁים לַהֶקְדֵּשׁ. לְפִיכָךְ אִם רָצָה הַפּוֹדֶה לִתֵּן חֲמִשִּׁים שֶׁקֶל לְכָל זֶרַע חֹמֶר הֲרֵי זֶה פּוֹדֶה אֲפִלּוּ בַּיּוֹם שֶׁאַחַר הַיּוֹבֵל וְאֵינוֹ גּוֹרֵעַ כְּלוּם:

יג כְּשֵׁמוֹדְדִין אֵין מוֹדְדִין אֶלָּא מְקוֹמוֹת הָרְאוּיִין לִזְרִיעָה. הָיוּ שָׁם סְלָעִים גְּבוֹהִים עֲשָׂרָה טְפָחִים אוֹ נְקָעִים מְלֵאִים מַיִם עֲמוּקִים עֲשָׂרָה טְפָחִים אֵין נִמְדָּדִין עִמָּהּ. פָּחוֹת מִכָּאן נִמְדָּדִין עִמָּהּ:

יד הָיוּ בָהּ מְקוֹמוֹת נְמוּכוֹת עֲשָׂרָה אוֹ יוֹתֵר וְאֵין בָּהֶן מַיִם נִמְדָּדִין בִּפְנֵי עַצְמָן וּמְחַשְּׁבִין לָהֶם מַה שֶּׁרָאוּי לָהֶם:

טו הָיְתָה מְלֵאָה אִילָנוֹת אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא פֵּרֵשׁ הֲרֵי הַקְדִּישׁ גַּם הָאִילָנוֹת שֶׁכָּל הַמַּקְדִּישׁ בְּעֵין יָפָה הוּא מַקְדִּישׁ וּמְחַשְּׁבִין אֶת הָאִילָנוֹת בְּשָׁוְיֵיהֶן וְהַקַּרְקַע מוֹדְדִין אוֹתָהּ וְיִהְיֶה עֶרְכָּהּ סֶלַע וּפוּנְדְיוֹן לְכָל שָׁנָה וּלְכָל זֶרַע חֹמֶר כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

טז הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַשָּׂדֶה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לִזְרִיעָה וְהִיא הַנִּקְרֵאת טְרָשִׁין פּוֹדִין אוֹתָהּ בְּשָׁוְיָהּ. וְכֵן הַמַּקְדִּישׁ אֶת הָאִילָנוֹת בִּלְבַד פּוֹדִין אוֹתָן בְּשָׁוְיֵיהֶן:

יז הָיוּ הָאִילָנוֹת שְׁלֹשָׁה אִילָנוֹת לְתוֹךְ בֵּית סְאָה וְלֹא פֵּרֵשׁ שֶׁהָאִילָנוֹת בִּלְבַד הוּא שֶׁהִקְדִּישׁ הֲרֵי זֶה הִקְדִּישׁ אֶת הַקַּרְקַע וְאֶת הָאִילָנוֹת שֶׁבֵּינֵיהֶן. אֲבָל אִם הָיוּ הָאִילָנוֹת נְטוּעִים כָּל שְׁלֹשָׁה אִילָנוֹת בְּיֶתֶר מִבֵּית סְאָה אוֹ בְּפָחוֹת אוֹ שֶׁהִקְדִּישָׁן זֶה אַחַר זֶה הֲרֵי זֶה לֹא הִקְדִּישׁ אֶת הַקַּרְקַע וְלֹא אֶת הָאִילָנוֹת שֶׁבֵּינֵיהֶם:

יח הִקְדִּישׁ הָאִילָנוֹת וְאַחַר כָּךְ הִקְדִּישׁ אֶת הַקַּרְקַע פּוֹדֶה אֶת הָאִילָנוֹת בְּשָׁוְויֵהֶן וְאֶת הַקַּרְקַע עַל פִּי מַדָּתָהּ׃

יט הַמַּקְדִּישׁ שְׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ וְהִגִּיעַ הַיּוֹבֵל וְלֹא נִפְדֵּית אֶלָּא הֲרֵי הִיא תַּחַת יַד הַמַּקְדֵּשׁ. הַכֹּהֲנִים נוֹתְנִין אֶת דָּמֶיהָ וְתִהְיֶה אֲחֻזָּה לָהֶם. שֶׁאֵין הֶקְדֵּשׁ יוֹצֵא בְּלֹא פִּדְיוֹן. וְאוֹתָן הַדָּמִים יִפָּלוּ לְהֶקְדֵּשׁ בֶּדֶק הַבַּיִת׃

כ גְּאֻלָּהּ הַמַּקְדִּישׁ קֹדֶם שֶׁיַּגִּיעַ הַיּוֹבֵל הֲרֵי זוֹ חוֹזֶרֶת לִבְעָלֶיהָ וְהָעֵרֶךְ שֶׁנָּתַן יִפֹּל לְבֶדֶק הַבַּיִת כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְכֵן אִם גְּאָלָהּ בְּנוֹ שֶׁל מַקְדִּישׁ הֲרֵי זוֹ חוֹזֶרֶת לְאָבִיו בַּיּוֹבֵל. אֲבָל אִם גְּאָלָהּ אוֹתָהּ בִּתּוֹ אוֹ שְׁאָר קְרוֹבָיו אוֹ נָכְרִי מִיַּד הַהֶקְדֵּשׁ. אִם חָזַר הַמַּקְדִּישׁ וּגְאָלָהּ מִיָּדָן חוֹזֶרֶת לוֹ לְעוֹלָם. וְאִם לֹא גְּאָלָהּ מִיָּדָן אֶלָּא הִגִּיעַ הַיּוֹבֵל וְהִיא תַּחַת יַד הַבַּת אוֹ שְׁאָר קְרוֹבִים אוֹ נָכְרִי הֲרֵי זוֹ יוֹצְאָה לַהֶקְדֵּשׁ וְאֵינָהּ חוֹזֶרֶת לַבְּעָלִים לְעוֹלָם. אֶלָּא תִּהְיֶה אֲחֻזָּה לַכֹּהֲנִים שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז כא) "וְהָיָה הַשָּׂדֶה בְּצֵאתוֹ בַיּוֹבֵל לַכֹּהֵן" וְגוֹ'. וְאֵין הַכֹּהֲנִים צְרִיכִין לִתֵּן דָּמִים שֶׁכְּבָר נִפְדֵּית מִיַּד הַהֶקְדֵּשׁ וְלָקַח עֶרְכָּהּ מֵאֲחֵר אֶלָּא תַּחְזֹר לַכֹּהֲנִים כִּאִלּוּ הֵם בְּעָלֶיהָ׃

כא בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּיִשְׂרָאֵל. אֲבָל אִם הָיָה הַמַּקְדִּישׁ כֹּהֵן אוֹ לֵוִי הֲרֵי זֶה גּוֹאֵל לְעוֹלָם. וַאֲפִלּוּ עָבַר עָלֶיהָ הַיּוֹבֵל וְלֹא נִפְדֵּית מִן הַהֶקְדֵּשׁ פּוֹדֶה אוֹתָהּ אַחַר הַיּוֹבֵל שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כה לב) "גְּאֻלַּת עוֹלָם תִּהְיֶה לַלְוִיִּם"׃

כב הָאִשָּׁה שֶׁהִקְדִּישָׁה שְׂדֵה אֲחֻזָּתָהּ וּגְאָלָהּ בַּעְלָהּ מִיַּד הַהֶקְדֵּשׁ וְהִגִּיעַ הַיּוֹבֵל וְהִיא תַּחַת יַד הַבַּעַל הֲרֵי הַדָּבָר סָפֵק אִם תַּחְזֹר לָאִשָּׁה אוֹ תֵּצֵא לַכֹּהֲנִים. לְפִיכָךְ קֹדֶם הָאִשָּׁה וְהֶחֱזִיקָה בָּהּ אַחַר הַיּוֹבֵל אֵין הַכֹּהֲנִים יְכוֹלִין לְהוֹצִיא מִיָּדָהּ. וְכֵן אִם קָדְמוּ הַכֹּהֲנִים וְהֶחֱזִיקוּ בָּהּ אֵינָהּ יְכוֹלָה לְהוֹצִיא מִיָּדָם׃

כג הַמַּקְדִּישׁ שָׂדֵהוּ וּפָדָהּ אוֹתָהּ כֹּהֵן מִיַּד הַהֶקְדֵּשׁ וְהִגִּיעַ הַיּוֹבֵל וְהִיא תַּחַת יַד הַכֹּהֵן לֹא יֹאמַר הוֹאִיל וַהֲרֵי הִיא יוֹצְאָה לַכֹּהֲנִים הֲרֵי הִיא תַּחַת יָדִי וְזָכִיתִי בָּהּ אֶלָּא יוֹצְאָה לְכָל אֶחָיו הַכֹּהֲנִים׃

כד כְּשֶׁתֵּצֵא הַשָּׂדֶה לַכֹּהֲנִים בַּיּוֹבֵל תִּנָּתֵן לַכֹּהֲנִים שֶׁבַּמִּשְׁמָר שֶׁפָּגַע בּוֹ הַיּוֹבֵל. וְאִם הָיָה רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁל יוֹבֵל בְּשַׁבָּת שֶׁהֲרֵי מִשְׁמָר יוֹצֵא וּמִשְׁמָר נִכְנָס תִּנָּתֵן לַמִּשְׁמָר הַיּוֹצֵא׃

כה הַמַּקְדִּישׁ אֶת הָאִילָנוֹת וְהִגִּיעַ הַיּוֹבֵל וְלֹא פָּדוּ אוֹתָם אֵינָן יוֹצְאִין לַכֹּהֲנִים שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז כא) "וְהָיָה הַשָּׂדֶה בְּצֵאתוֹ בַיּוֹבֵל" וְאֵין אֵלּוּ שָׂדֶה. אֲבָל הַמַּקְדִּישׁ אֶת הַטְּרָשִׂים וְהִגִּיעַ יוֹבֵל וְלֹא פָּדוּ אוֹתָן הַבְּעָלִים הֲרֵי אֵלּוּ יוֹצְאִין לַכֹּהֲנִים שֶׁנֶּאֱמַר וְהָיָה הַשָּׂדֶה וְזוֹ נִקְרֵאת שָׂדֶה׃

כו כֵּיצַד דִּין מַקְדִּישׁ שְׂדֵה מִקְנָתוֹ. שָׁמִין אוֹתָהּ בְּדָמֶיהָ וְרוֹאִין כַּמָּה הִיא שָׁוָה עַד הַיּוֹבֵל וּפוֹדֶה אוֹתָהּ כָּל מִי שֶׁיִּרְצֶה. וְאִם פָּדָה אוֹתָהּ הַמַּקְדִּישׁ אֵינוֹ מוֹסִיף חֹמֶשׁ וּפִדְיוֹנָהּ לְבֶדֶק הַבַּיִת כִּשְׁאָר עֲרָכִין וְדָמִים. וּכְשֶׁיַּגִּיעַ הַיּוֹבֵל תַּחְזֹר לַבְּעָלִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁמִּכְרוּהָ. בֵּין

שֶׁנִּפְדֵּית מִיַּד הַגִּזְבָּר וַהֲרֵי הִיא יוֹצְאָה מִיַּד אַחֵר. בֵּין שֶׁלֹּא נִפְדֵּית וַהֲרֵי הִיא יוֹצְאָה מִיַּד הַהֶקְדֵּשׁ הֲרֵי זוֹ חוֹזֶרֶת לַמּוֹכֵר וְאֵינָהּ יוֹצְאָה לַכֹּהֲנִים שֶׁאֵין אָדָם מַקְדִּישׁ דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ:

כז כָּל שָׁדֶה שֶׁשָּׁמִין אוֹתָהּ לַהֶקְדֵּשׁ לְמִכֹּר אוֹתָהּ בְּדָמֶיהָ מַכְרִיזִין עָלֶיהָ שִׁשִּׁים יוֹם רְצוּפִין בַּבֹּקֶר בְּשָׁעַת הַכְנָסַת פּוֹעֲלִים וּבָעֶרֶב בְּשָׁעַת הוֹצָאַת פּוֹעֲלִים. וּמְסַיְּמִין מְצֻיֶּרְיָהּ וְאוֹמֵר כָּךְ הִיא יָפָה וּבְכָךְ הִיא שׁוּמָּה כָּל הָרוֹצֶה לִקַּח יָבוֹא וְיִקַּח:

כח הַלּוֹקֵחַ שָׂדֶה מֵאָבִיו אוֹ מִשְּׁאָר הַמּוֹרִישִׁין אוֹתוֹ וְהִקְדִּישָׁהּ. בֵּין שֶׁהִקְדִּישָׁהּ אַחַר מוֹת אָבִיו אוֹ מוֹרִישׁוֹ. וּבֵין שֶׁהִקְדִּישָׁהּ בְּחַיֵּי אָבִיו אוֹ שְׁאָר מוֹרִישָׁיו וְאַחַר כָּךְ מֵת אָבִיו הֲרֵי זוֹ כִּשְׂדֵה אֲחֻזָּה. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז כב) "וְאִם אֶת שְׂדֵה מִקְנָתוֹ אֲשֶׁר לֹא מִשְׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ" שְׂדֵה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לִהְיוֹת שְׂדֵה אֲחֻזָּה יָצְאת זוֹ שֶׁרְאוּיָה לוֹ לִיוֹרְשָׁהּ:

פרק ה

א הַמַּקְדִּישׁ שְׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ מִצְוָה עָלָיו לִפְדּוֹתָהּ הוּא שֶׁהָאָדוֹן קוֹדֵם. וְאִם לֹא רָצָה אֵין כּוֹפִין אוֹתוֹ. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בִּזְמַן שֶׁמִּצְוֹת יוֹבֵל נוֹהֶגֶת שֶׁאִם יַגִּיעַ יוֹבֵל וְלֹא יִגְאָלֶנָּה תֵּצֵא לַכֹּהֲנִים כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. אֲבָל בִּזְמַן שֶׁבָּטְלוּ הַיּוֹבְלוֹת שֶׁהֲרֵי אֵינָהּ יוֹצֵאת לַכֹּהֲנִים אֶלָּא סוֹפָהּ לְהִפָּדוֹת לְעוֹלָם כּוֹפִין אֶת הָאָדוֹן לִפְתֹּחַ בָּהּ תְּחִלָּה וְהִיא נִפְדֵּית בְּשָׁוְיָהּ כְּשֶׁאָר הַהֶקְדֵּשׁוֹת. אִם נִמְצָא מִי שֶׁמּוֹסִיף עָלָיו וְגוֹאֵל אוֹתָהּ יִגָּאֵל וְאִם לָאו אוֹמְרִין לוֹ הִגִּיעָתְךָ וְיִתֵּן מַה שֶּׁאָמַר וְאֵינוֹ פּוֹתֵחַ בְּפָחוֹת מֵאַרְבַּע פְּרוּטוֹת כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הַחֹמֶשׁ שֶׁמּוֹסִיף פְּרוּטָה:

ב רָצָה הָאָדוֹן לִמְכֹּר שָׂדוֹת אֲחֵרוֹת מִשְּׂדוֹתָיו אוֹ לְלַוּוֹת כְּדֵי לִפְדּוֹת שָׂדֶה זוֹ שֶׁהִקְדִּישׁ הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ. בֵּין בִּזְמַן שֶׁהַיּוֹבֵל נוֹהֵג בֵּין בִּזְמַן שֶׁאֵין הַיּוֹבֵל נוֹהֵג. וְהוּא קוֹדֵם לְכָל אָדָם. וְכֵן אִם רָצָה לִגְאל חֶצְיָהּ גּוֹאֵל. מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמוֹכֵר לְהֶדְיוֹט. זֶה חֹמֶר בְּהֶדְיוֹט מִבְּהֶקְדֵּשׁ:

ג הַמַּקְדִּישׁ אֶת בֵּיתוֹ אוֹ אֶת בְּהֵמָה טְמֵאָה שֶׁלּוֹ אוֹ שְׁאָר מַטַּלְטָלָיו הֲרֵי אֵלּוּ נֶעֱרָכִין בְּשָׁוְיֵיהֶן בֵּין טוֹב וּבֵין רַע. וְאִם פָּדָה אוֹתָן הַמַּקְדִּישׁ אוֹ אִשְׁתּוֹ אוֹ יוֹרְשׁוֹ מוֹסִיף חֹמֶשׁ. וְכוֹפִין אֶת הַבְּעָלִים לִפְתֹּחַ רִאשׁוֹן וְהַדְּמִים לְבֶדֶק הַבַּיִת. בֵּין שֶׁהָיָה הַבַּיִת מִבְּתֵּי עָרֵי חוֹמָה בֵּין שֶׁהָיָה מִבָּתֵּי הַחֲצֵרִים הֲרֵי זֶה נִגְאָל לְעוֹלָם:

ד גְּאָלוֹ אַחֵר מִיַּד הַהֶקְדֵּשׁ אִם הָיָה בַּיִת עָרֵי חוֹמָה וְקָם בְּיַד הַגּוֹאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ נָחְלָט. וְאִם הָיָה בַּיִת הַחֲצֵרִים וְהִגִּיעַ הַיּוֹבֵל וְהוּא בְּיַד הַגּוֹאֵל חוֹזֵר לִבְעָלָיו בַּיּוֹבֵל:

ה הַמַּקְדִּישׁ בְּהֵמָה טְהוֹרָה תְּמִימָה לְבֶדֶק הַבַּיִת אַף עַל פִּי שֶׁעָבַר עַל עֲשֵׂה מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי וְחָלָה קְדֻשָּׁה עָלֶיהָ וְנִפְדֵּית כְּשֶׁהִיא תְּמִימָה. וּמַעֲרִיךְ אוֹתָהּ הַכֹּהֵן בְּדָמֶיהָ. וְהַדְּמִים יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת. וְאֵין הַפּוֹדֶה אוֹתָהּ פּוֹדֶה אֶלָּא עַל מְנָת לְהַקְרִיבָהּ לַמִּזְבֵּחַ לְמַה שֶּׁהִיא רְאוּיָה. שֶׁכָּל דָּבָר הָרָאוּי לַמִּזְבֵּחַ אֵינוֹ יוֹצֵא מִידֵי מִזְבֵּחַ לְעוֹלָם:

ו וּמִנַּיִן שֶׁאָסוּר לְהַקְדִּישׁ תְּמִימִין לְבֶדֶק הַבַּיִת שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כב כג) "וְשׁוֹר וָשֶׂה שָׂרוּעַ וְקָלוּט נְדָבָה תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ". מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לָמְדוּ נְדָבָה לְבֶדֶק הַבַּיִת. וְכֵן הַדְּבָרִים מַרְאִין שֶׁאֵינָהּ אֶלָּא קְדֻשַּׁת דָּמִים. שֶׁאֵין מַקְרִיבִין בַּעַל מוּם לַמִּזְבֵּחַ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כב כג) "אוֹתוֹ" אַתָּה עוֹשֶׂה נְדָבָה לְבֶדֶק הַבַּיִת וְאֵין אַתָּה עוֹשֶׂה תְּמִימִים נְדָבָה לְבֶדֶק הַבַּיִת. וְלָאו הַבָּא מִכְּלַל עֲשֵׂה כַּעֲשֵׂה הוּא:

ז הַמַּקְדִּישׁ אֶת בְּהֶמְתּוֹ סְתָם אוֹ שֶׁהִקְדִּישׁ אֶת נְכָסָיו סְתָם רוֹאִין כָּל בְּהֵמָה תְּמִימָה הָרְאוּיָה לְהַקְרִיב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ זְכָרִים יִמָּכְרוּ לְצָרְכֵי עוֹלוֹת וְיַקְרִיבוּ אוֹתָן עוֹלוֹת. וְהַנְּקֵבוֹת יִמָּכְרוּ לְצָרְכֵי שְׁלָמִים וְיַקְרִיבוּ אוֹתָן שְׁלָמִים. וְהַדְּמִים יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת שֶׁסְּתָם הֶקְדֵּשׁוֹת לְבֶדֶק הַבַּיִת. וְעַל זֶה נֶאֱמַר (ויקרא כז ט) "וְאִם בְּהֵמָה אֲשֶׁר יַקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַה' כֹּל אֲשֶׁר יִתֵּן מִמֶּנּוּ לַה' יִהְיֶה קֹדֶשׁ" כְּלוֹמַר כָּל הָרָאוּי לְקָרְבָּן עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ יִקָּרֵב:

ח הִקְדִּישׁ נְכָסָיו סְתָם וְהָיוּ בָּהֶן יֵינוֹת וּשְׁמָנִים וּסְלָתוֹת וְעוֹפוֹת הָרְאוּיִין לִקָּרֵב עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ יִמָּכְרוּ לְצָרְכֵי אוֹתוֹ הַמִּין וְיַקְרִיבוּ אוֹתָן וְהַדְּמִים יִלָּקַח בָּהֶן זְכָרִים וְיַקְרִיבוּ עוֹלוֹת:

ט וּמִפְּנֵי מָה יַקְרִיבוּ דְּמֵי אֵלּוּ עוֹלוֹת וּדְמֵי הַבְּהֵמָה הַתְּמִימָה יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת. לְפִי שֶׁהַבְּהֵמָה הֶקְדּוֹשָׁה לַמִּזְבֵּחַ אִם נָפַל בָּהּ מוּם יֵשׁ לָהּ פִּדְיוֹן כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר וְהַסֹּלֶת וְהַיַּיִן וְהַשֶּׁמֶן וְהָעוֹפוֹת שֶׁנִּפְסְלוּ אֵין לָהֶן פִּדְיוֹן שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז יא) "וְהֶעֱמִיד אֶת הַבְּהֵמָה" וְגוֹ' כָּל שֶׁיֶּשְׁנוֹ בִּכְלַל הָעֲמָדָה וְהַעֲרָכָה יֵשׁ לוֹ פִּדְיוֹן וְכָל שֶׁאֵינוֹ בִּכְלַל הָעֲמָדָה וְהַעֲרָכָה אֵין לוֹ פִּדְיוֹן:

י הִקְדִּישׁ נְכָסָיו סְתָם וְהָיְתָה בָּהֶן הַקְּטֹרֶת שֶׁנּוֹתְנִין לְאֻמָּנִין בִּשְׂכָרָן עַד שֶׁיַּחְזְרוּ וְיִקְחוּ אוֹתָהּ כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ בִּשְׁקָלִים. הֲרֵי זוֹ תִּנָּתֵן לְאֻמָּנִין בִּשְׂכָרָן כְּמוֹ שֶׁעוֹשִׂין בְּמוֹתַר הַקְּטֹרֶת. וְכֵן עוֹשִׂין אִם יֵשׁ בִּנְכָסָיו אֶחָד מִסַּמָּנֵי הַקְּטֹרֶת:

יא הַמַּקְדִּישׁ בְּהֵמָה תְּמִימָה לַמִּזְבֵּחַ וְנִפַּל בָּהּ מוּם וְנִפְסְלָה הֲרֵי זוֹ נֶעֱרֶכֶת וְנִפְדֵּית. וְעַל זֶה נֶאֱמַר (ויקרא כז יא) "וְאִם כָּל בְּהֵמָה טְמֵאָה אֲשֶׁר לֹא יַקְרִיבוּ מִמֶּנָּה קָרְבָּן לַה' וְהֶעֱמִיד אֶת הַבְּהֵמָה" וְגוֹ'. וְיָבִיא בְּדָמֶיהָ קָרְבָּן אַחֵר כְּמוֹתָהּ:

יב כָּל הַמַּקְדִּישׁ בְּהֵמָה בְּחַיֶּיהָ בֵּין טְהוֹרָה בֵּין טְמֵאָה בֵּין קָדְשֵׁי הַבַּיִת בֵּין קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ שֶׁנִּפַּל בָּהֶן מוּם אוֹ תִּמְּמָה הָרְאוּיָה לְקָרֵב כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר הֲרֵי זוֹ צְרִיכָה הַעֲמָדָה בְּבֵית דִּין שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז יא) "וְהֶעֱמִיד אֶת הַבְּהֵמָה". לְפִיכָךְ אִם מֵתָה הַבְּהֵמָה קֹדֶם שֶׁתֵּעָרֵךְ וְתִפָּדֶה אֵין פּוֹדִין אוֹתָהּ אַחַר שֶׁמֵּתָה אֶלָּא תִּקָּבֵר. אֲבָל אִם הִקְדִּישׁ שְׁחוּטָה אוֹ נְבֵלָה לְבֶדֶק הַבַּיִת הֲרֵי זוֹ תִּפָּדֶה כִּשְׁאָר מְטַלְטְלִין:

יג שְׁחַט בָּהּ שְׁנַיִם אוֹ רֹב שְׁנַיִם וְעָדַיִן הִיא מְפֹרְכֶסֶת הֲרֵי הִיא כְּחַיָּה לְכָל דְּבָרֶיהָ וְנֶעֱרֶכֶת וְהֲרֵי הִיא בִּכְלַל וְהֶעֱמִיד וְהֶעֱרִיךְ עַד שֶׁתָּמוּת:

יד הַמַּקְדִּישׁ בְּהֵמָה תְּמִימָה לְדָמֶיהָ הֲרֵי זוֹ נִתְקַדֵּשׁ גּוּפָהּ. כֵּיצַד. הָאוֹמֵר דְּמֵי בְּהֵמָה זוֹ הֶקְדֵּשׁ לַמִּזְבֵּחַ הֵיא עַצְמָהּ תִּקָּרֵב. הִקְדִּישׁ אֶחָד מֵאֵיבָרֶיהָ לְדָמֶיו וְאָמַר דְּמֵי רַגְלָהּ שֶׁל פָּרָה זוֹ הֶקְדֵּשׁ לַמִּזְבֵּחַ הֲרֵי זוֹ סָפֵק אִם פָּשְׁטָה קְדֻשָּׁה בְּכֻלָּהּ אוֹ לֹא פָּשְׁטָה. וּלְפִיכָךְ תִּקָּרֵב וְלֹא תִּפָּדֶה:

טו וְכֵיצַד עוֹשִׂין. מוֹכְרִין אוֹתָהּ כֻּלָּהּ לְמִי שֶׁיַּקְרִיב אוֹתָהּ. וְדָמֶיהָ חֻלִּין חוּץ מִדְּמֵי אוֹתוֹ אֵיבָר. וְאִם הָיָה אֵיבָר שֶׁהַנְּשָׁמָה תְּלוּיָה בּוֹ פָּשְׁטָה קְדֻשָּׁה בְּכֻלָּהּ:

טז הָיְתָה בְּהֵמָה בַּעֲלַת מוּם שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לִקָּרֵב וְהִקְדִּישׁ אֵיבָר מֵאֵיבָרֶיהָ לְדָמָיו בֵּין שֶׁהַנְּשָׁמָה תְּלוּיָה בּוֹ בֵּין שֶׁהַנְּשָׁמָה אֵין תְּלוּיָה בּוֹ לֹא נִתְקַדֵּשׁ אֶלָּא דְּמֵי אוֹתוֹ אֵיבָר בִּלְבַד. כֵּיצַד. כְּגוֹן שֶׁאָמַר דְּמֵי רֶגֶל פָּרָה זוֹ אוֹ דְּמֵי לִבָּהּ הֶקְדֵּשׁ לַמִּזְבֵּחַ. הוּא וְהֶקְדֵּשׁ שֶׁתִּפְּדִין בָּהּ:

יז וְכֵן הָאוֹמֵר רֹאשׁ עֶבֶד זֶה אוֹ לֵב חֲמוֹר זֶה הֶקְדֵּשׁ לַמִּזְבֵּחַ אוֹ שֶׁאָמַר רֹאשִׁי הֶקְדֵּשׁ לַמִּזְבֵּחַ אֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא בִּדְמֵי רֹאשׁוֹ וְרוֹאִין כַּמָּה יִשְׁוֶה אוֹתוֹ אֵיבָר אִלּוּ הָיָה נִמְכָּר וְיָבִיא בְּדָמָיו קָרְבָּן:

יח בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּקָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ. אֲבָל בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת הָאוֹמֵר דְּמֵי רֹאשׁ חֲמוֹר זֶה אוֹ כְּבֵדוֹ הֶקְדֵּשׁ אוֹ דְּמֵי רֹאשׁ עֶבֶד זֶה אוֹ כְּבֵדוֹ הֶקְדֵּשׁ הוֹאִיל וְהוּא דָּבָר שֶׁהַנְּשָׁמָה תְּלוּיָה בּוֹ הֲרֵי זֶה חַיָּב בִּדְמֵי כֻלּוֹ. שֶׁכָּל הֶקְדֵּשׁ בֶּדֶק הַבַּיִת קָדֻשַּׁת דָּמִים הוּא:

יט הָאוֹמֵר עֶרְכִּי עָלַי לַמִּזְבֵּחַ מֵבִיא בְּעֶרְכּוֹ קָרְבָּן. וְאִם אֵין יָדוֹ מַשֶּׂגֶת לְעֶרֶךְ שָׁלֵם הֲרֵי זֶה דָּבָר סָפֵק אִם נִדּוֹן בְּהֶשֵּׂג יָד הוֹאִיל וְהוֹצִיאוֹ בִּלְשׁוֹן עֶרֶךְ. אוֹ אֵינוֹ נִדּוֹן בְּהֶשֵּׂג יָד הוֹאִיל וְלַמִּזְבֵּחַ נָדַר. וְכֵן הַמַּקְדִּישׁ שְׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ לַמִּזְבֵּחַ הֲרֵי זוֹ נִפְדֵּית וְהַדָּמִים יָבִיאוּ בָּהֶן עוֹלוֹת לַמִּזְבֵּחַ. וְיֵשׁ בַּדָּבָר סָפֵק אִם פּוֹדִין אוֹתָהּ בְּעֶרֶךְ הַקָּצוּב בָּהּ אוֹ פּוֹדִין אוֹתָהּ בְּשָׁוְיָן הוֹאִיל וְלַמִּזְבֵּחַ הִקְדִּישׁ וְדִנִין בְּכָל אִלּוּ וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן לְהַחְמִיר:

פרק ו

א אֶחָד הָאוֹמֵר הֲרֵי זֶה הֶקְדֵּשׁ לְבֶדֶק הַבַּיִת אוֹ חֵרֶם לְבֶדֶק הַבַּיִת אוֹ חֵרֶם לַשָּׁמַיִם. וְכֵן בְּכָל נְכָסָיו אִם אָמַר כָּל נְכָסָיו הֶקְדֵּשׁ אוֹ חֵרֶם לְבֶדֶק הַבַּיִת אוֹ חֵרֶם לַשָּׁמַיִם הֲרֵי אִלּוּ יִפְּלוּ לְבֶדֶק הַבַּיִת. אֲבָל אִם אָמַר חֵרֶם סְתָם הֲרֵי אִלּוּ לַכֹּהֲנִים. שֶׁסְּתָם חֲרָמִים לַכֹּהֲנִים. שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יח יד) "כָּל חֵרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לְךָ יִהְיֶה":

ב מַחְרִים אָדָם מִן בְּקָרוֹ וּמִצֹּאנוֹ וּמֵעֲבָדָיו וּמִשִּׁפְחוֹתָיו הַכְּנַעֲנִים וּמִשְׁדֵּה אֲחֻזָּתוֹ. אֲבָל לֹא יַחֲרִים כָּל בְּהֶמְתּוֹ וְלֹא כָּל עֲבָדָיו וְלֹא כָּל שְׂדוֹתָיו וְלֹא כָּל מִין שֶׁיֵּשׁ לוֹ מִשְּׁאָר הַמִּטַּלְטְלִין שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז כח) "מִכָּל אֲשֶׁר לוֹ". וְאִם הֶחֱרִים אֶת הַכֹּל אֲפִלּוּ הֶחֱרִים כָּל נְכָסָיו הֲרֵי אִלּוּ מֻחְרָמִין בֵּין שֶׁהֶחֱרִים לַכֹּהֲנִים בֵּין שֶׁהֶחֱרִים לְבֶדֶק הַבַּיִת:

ג וְכָל מִי שֶׁהֶחֱרִים אוֹ הִקְדִּישׁ כָּל נְכָסָיו לוֹקְחִין כָּל מַה שֶּׁיֵּשׁ לוֹ וַאֲפִילּוּ תְּפִלִּין שֶׁבְּרֹאשׁוֹ. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר כְּלֵי אֻמָּנוּתוֹ וּבְגָדָיו שֶׁהַכֹּל הֶקְדֵּשׁ אוֹ חֵרֶם:

ד מַה בֵּין חֲרֵמֵי כֹּהֲנִים לְחֲרֵמֵי שְׂמִים. שֶׁחֲרֵמֵי שְׂמִים הֶקְדֵּשׁ וְנִפְדִּין בְּשָׁוְיֵיהֶן וְיִפָּלוּ הַדָּמִים לְבֶדֶק הַבַּיִת וְיֵצְאוּ הַנְּכָסִים לְחֻלִּין. וְחֲרֵמֵי כֹּהֲנִים אֵין לָהֶן פִּדְיוֹן לְעוֹלָם אֶלָּא נִתָּנִין לַכֹּהֲנִים כִּתְרוּמָה. וְעַל חֵרֶם כֹּהֲנִים הוּא אוֹמֵר (ויקרא כז כח) "לֹא יִמָּכֵר וְלֹא יִגָּאֵל". לֹא יִמָּכֵר לְאַחֵר וְלֹא יִגָּאֵל לַבְּעָלִים:

ה וְאֶחָד הַמַּחֲרִים קַרְקַע אוֹ מִטַּלְטְלִין הֲרֵי אֵלּוּ נִתָּנִין לַכֹּהֵן שֶׁבְּאוֹתוֹ מִשְׁמָר. בְּשָׁעָה שֶׁהֶחֱרִים חֲרֵמֵי כֹּהֲנִים כָּל זְמַן שֶׁהֵן בְּבֵית הַבְּעָלִים הֲרֵי הֵן הֶקְדֵּשׁ לְכָל דִּבְרֵיהֶם. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז כח) "כָּל חֵרֶם קֹדֶשׁ קָדָשִׁים הוּא לַה'". נְתָנוֹ לַכֹּהֵן הֲרֵי הֵן כְּחֻלִּין לְכָל דִּבְרֵיהֶם. שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יח יד) "כָּל חֵרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לְךָ יִהְיֶה":

ו כֹּהֵן שֶׁהָיְתָה לוֹ שְׂדֵה חֵרֶם שָׁזְכָה בָּהּ אַחֵר הַיּוֹבֵל וְהֶחֱרִימָהּ הֲרֵי זוֹ מֻחְרֶמֶת וְיוֹצְאָה לְאָחִיו הַכֹּהֲנִים. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז כא) "לַכֹּהֵן תִּהְיֶה אֲחֻזָּתוֹ" מְלַמֵּד שֶׁשְּׂדֵה חֶרְמוֹ לוֹ כִּשְׂדֵה אֲחֻזָּה לְיִשְׂרָאֵל שֶׁאִם הֶחֱרִימָהּ הִיא מֻחְרֶמֶת מִיָּד:

ז מָכַר הַכֹּהֵן שְׂדֵה חֶרְמוֹ וְהִקְדִּישָׁהּ לוֹקַחַ אֲפִלּוּ הָיָה הַלּוֹקֵחַ הַבְּעָלִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁהֶחֱרִימוּהָ הֲרֵי זוֹ כִּשְׂדֵה מִקְנָה וְחוֹזֶרֶת לַכֹּהֵן שֶׁמְּכָרָהּ בַּיּוֹבֵל. אֲבָל קַרְקַע אוֹ מִטַּלְטְלִין שֶׁל כֹּהֲנִים וּלְוִיִּם אֵינָם מַחְרִימִין אוֹתָן שֶׁהֲרֵי אוֹמֵר בְּשָׂדֶה (ויקרא כה לד) "כִּי אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא לָכֶם". וּמִטַּלְטְלִין הֲקִשּׁוּ לְקַרְקָעוֹת בַּחֲרָמִין שֶׁנֶּאֱמַר (גמרא ערכין כח א) "מִכָּל אֲשֶׁר לוֹ וּמִשְׂדֵה אֲחֻזָּתוֹ":

ח הַמַּקְדִּישׁ קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ לְבֶדֶק הַבַּיִת הֲרֵי הַהֶקְדֵּשׁ חָל עֲלֵיהֶן וְתֵעָרֵךְ הַבְּהֵמָה וְתִפָּדֶה וְיִפָּלוּ דָּמֶיהָ לְבֶדֶק הַבַּיִת וְהַבְּהֵמָה תִּקָּרֵב לְמַה שֶּׁהָיְתָה בַּתְּחִלָּה. אֲבָל הַמַּקְדִּישׁ קָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת לַמִּזְבֵּחַ וְאָמַר הֲרֵי זֶה עוֹלָה אוֹ שְׁלָמִים אוֹ הֶחֱרִימָם לַכֹּהֲנִים לֹא עָשָׂה כְּלוּם וְאֵין הֶקְדֵּשׁ מִזְבֵּחַ וְלֹא הַחֵרֶם חָל עַל קָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת שֶׁאֵין אָדָם מַקְדִּישׁ דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ:

ט הָאוֹמֵר שׁוֹר זֶה הֶקְדֵּשׁ לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁחָטוֹ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם הֲרֵי זֶה מֻתָּר בַּהֲנָאָה. הִקְדִּישׁוֹ לַמִּזְבֵּחַ הֲרֵי זֶה הֶקְדֵּשׁ לַמִּזְבֵּחַ. אֲבָל אִם אָמַר הֲרֵי זֶה הֶקְדֵּשׁ מֵעַכְשָׁו לְאַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁחָטוֹ בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם הֲרֵי זֶה אָסוּר בַּהֲנָאָה. וְאִם הִקְדִּישׁוֹ בְּתוֹךְ הַשְּׁלֹשִׁים לַמִּזְבֵּחַ אֵינוֹ מֻקְדָּשׁ:

י הַמַּקְדִּישׁ עוֹלָה לְבֶדֶק הַבַּיִת אֵין בָּהּ אֶלָּא עִכּוּב גִּזְבָּרִין בִּלְבַד. וּמְדַבְּרֵי סוֹפְרִים שֶׁלֹּא תִשָּׁחֵט עַד שֶׁתִּפָּדֶה. לְפִיכָךְ אִם עָבַר וּשְׁחָטָהּ הֲרֵי זוֹ כְּשֵׁרָה:

יא מַחֲרִים אָדָם בֵּין קָדָשֵׁי קָדָשִׁים בֵּין קָדָשִׁים קַלִּים בֵּין חֲרֵמֵי כֹּהֲנִים בֵּין חֲרֵמֵי בֶּדֶק הַבַּיִת. וְאִם הָיוּ קָדָשִׁים שֶׁהוּא חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן נוֹתֵן אֶת דְּמֵיהֶן בֵּין לַכֹּהֲנִים בֵּין לְבֶדֶק הַבַּיִת וְיִקְרְבוּ אוֹתָן הַקָּדָשִׁים אַחַר שֶׁיִּפְדּוּ לְמַה שֶּׁהֵן:

יב הָיוּ נְדָבָה וְהֶחֱרִימָן כֵּיצַד פּוֹדִין אוֹתָן. אוֹמְדִים כַּמָּה אָדָם רוֹצֶה לִתֵּן בִּבְהֵמָה זוֹ לְהַעֲלוֹתָהּ עוֹלָה שֶׁאֵינוֹ חַיָּב בָּהּ. וְכָל הַנּוֹתֵן אוֹתוֹ שִׁעוּר יַקְרִיב בְּהֵמָה זוֹ נְדָבָה כְּמוֹ שֶׁהָיְתָה:

יג יִשְׂרָאֵל שֶׁהֶחֱרִים אֶת בְּכוֹר בְּהֵמָה לַשָּׁמַיִם בֵּין שֶׁהָיָה תָּמִים בֵּין שֶׁהָיָה בַּעַל מוּם הֲרֵי זֶה מֻחְרָם. וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁהֶחֱרִימוֹ הַכֹּהֵן לַשָּׁמַיִם אַחַר שֶׁבָּא לְיָדוֹ:

יד וְכֵיצַד פּוֹדִין אוֹתָן. אוֹמְדִין כַּמָּה אָדָם רוֹצֶה לִתֵּן בִּבְכוֹר זֶה כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ וְתִהְיֶה הָרְשׁוּת בְּיָדוֹ לִתְּנוֹ לְכָל כֹּהֵן שֶׁיִּרְצֶה לִקְרוֹבוֹ אוֹ לְרֵעוֹ. וְכָל הַנּוֹתֵן אוֹתוֹ שִׁעוּר יִקַּח הַבְּכוֹר וְיִתְּנֶנּוּ לְכָל כֹּהֵן שֶׁיִּרְצֶה וְיִפְלוּ הַדָּמִים לְבֶדֶק הַבַּיִת:

טו הַמַּחֲרִים אֶת הַמַּעֲשֵׂר הֲרֵי זֶה כְּמַחֲרִים שִׁלְמֵי נִדְבָה לְפִי שֶׁאֵינוֹ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתוֹ:

טז הַמַּקְדִּישׁ שִׁקְלוֹ לְבֶדֶק הַבַּיִת הֲרֵי זֶה קֹדֶשׁ. הִקְדִּישׁ בִּכּוּרִים לְבֶדֶק הַבַּיִת אֵינָן קֹדֶשׁ. אֲבָל אִם הִקְדִּישָׁן הַכֹּהֵן אַחַר שֶׁבָּאוּ לְיָדוֹ הֲרֵי אֵלּוּ קֹדֶשׁ:

יז הַמַּחֲרִים חֲצִי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הוּא וְהַכֹּהֲנִים שֻׁתְּפִין בּוֹ. אֲבָל אִם הִקְדִּישׁ אוֹ הֶחֱרִים לַשָּׁמַיִם חֲצִי עַבְדּוֹ כֻּלּוֹ קֹדֶשׁ כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְכָל הַמַּקְדִּישׁ עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הַכְּנַעֲנִים אוֹ הַמַּקְדִּישׁ כָּל נְכָסָיו וְהָיוּ בָּהֶן עֲבָדִים הֲרֵי גּוּפָן קֹדֶשׁ לְפִיכָךְ אֲסוּרִים לֵהָנוֹת בָּהֶן עַד שֶׁיִּפְדּוּ:

יח וְאֵין הַגִּזְבָּרִין רַשָּׁאִין לִקַּח דְּמֵיהֶן מֵאֲחֵרִים וּלְהוֹצִיא אוֹתָן לְחֵרוּת אֶלָּא מוֹכְרִין אוֹתָן לַאֲחֵרִים וַאֲחֵרִים מוֹצִיאִין אוֹתָן לְחֵרוּת אִם רָצוּ:

יט הַמַּקְדִּישׁ יְדֵי עַבְדּוֹ כָּל הַיֶּתֶר עַל פַּרְנָסָתוֹ קֹדֶשׁ. וְכֵיצַד הוּא מִתְפַּרְנֵס עֶבֶד זֶה. לוֹוֶה וְאוֹכֵל וְעוֹשֶׂה וּפוֹרֵעַ. וְהוּא שֶׁיַּעֲשֶׂה פָּחוֹת פָּחוֹת מִשָּׁוֶה פְּרוּטָה וְיִפְרַע. שֶׁאִם עָשָׂה בִּפְרוּטָה רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן קָנָה הֶקְדֵּשׁ:

כ הַמַּקְדִּישׁ אֶת עַצְמוֹ לֹא הִקְדִּישׁ אֶלָּא דָּמָיו וַהֲרֵי הוּא חַיָּב בִּדְמֵי עַצְמוֹ. וּמֻתָּר לוֹ לַעֲשׂוֹת וְלֶאֱכֹל שֶׁהֲרֵי לֹא נִתְקַדֵּשׁ גּוּפוֹ כְּעֶבֶד:

כא אֵין אָדָם מַקְדִּישׁ דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ. כֵּיצַד. כְּגוֹן שֶׁהֶחֱרִים בְּנוֹ וּבִתּוֹ וְעַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ הָעִבְרִים אוֹ שְׂדֵה מִקְנָתוֹ הֲרֵי אֵלּוּ אֵינָן מֻחְרָמִין. שֶׁאֵין אָדָם מַקְדִּישׁ דָּבָר שֶׁאֵין גּוּפוֹ שֶׁלּוֹ:

כב אֵין אָדָם מַקְדִּישׁ דָּבָר שֶׁאֵינוֹ בִּרְשׁוּתוֹ. כֵּיצַד. הָיָה לוֹ פִּקָּדוֹן בְּיַד אַחֵר וְכָפַר בּוֹ וְהוּא שֶׁהוּא אָצְלוֹ אֵין הַבְּעָלִים יְכוֹלִין לְהַקְדִּישׁוֹ. אֲבָל אִם לֹא כָּפַר בּוֹ הֲרֵי הוּא בִּרְשׁוּת בְּעָלָיו בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוּא:

כג בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּמִטַּלְטְלִין. אֲבָל קַרְקַע שֶׁגְּזָלָהּ אַחֵר וְכָפַר בָּהּ אִם יָכוֹל לְהוֹצִיאָהּ בְּדַיָּנִין הֲרֵי זֶה יָכוֹל לְהַקְדִּישָׁהּ וְאַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן לֹא הוֹצִיאָהּ שֶׁהַקַּרְקַע עַצְמָהּ הֲרֵי הִיא בִּרְשׁוּת בְּעָלֶיהָ:

כד הַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ וְלֹא נִתְיָאֲשׁוּ הַבְּעָלִים שְׁנֵיהֶם אֵינָן יְכוֹלִין לְהַקְדִּישׁ. זֶה לְפִי שֶׁאֵינוֹ בִּרְשׁוּתוֹ. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה:

כה מִי שֶׁהָיָה מוֹכֵר דְּלוּעִין אוֹ בֵּיצִים וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן וּבָא לוֹקֵחַ וְנָטַל אַחַת וְהָלַךְ לוֹ. אִם הָיוּ דְּמֵי כָּל אַחַת וְאַחַת קְצוּבִין הֲרֵי זֶה כְּמִי שֶׁפָּסַק. וְאֵין הַמּוֹכֵר יָכוֹל לְהַקְדִּישׁ דְּלַעַת זוֹ שֶׁהֲרֵי אֵינָהּ בִּרְשׁוּתוֹ. וְאִם אֵין הַדְּמִים קְצוּבִין וְהִקְדִּישָׁהּ מְקֻדֶּשֶׁת שֶׁעֲדַיִן בִּרְשׁוּתוֹ הִיא שֶׁזֶּה שֶׁלְּקָחָהּ לֹא לְקָחָהּ דֶּרֶךְ גְּזֵלָה. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה:

כו אֵין אָדָם מַקְדִּישׁ דָּבָר שֶׁלֹּא בָּא לָעוֹלָם. כֵּיצַד. מַה שֶּׁתַּעֲלֶה מְצוּדָתִי מִן הַיָּם קֹדֶשׁ. מַה שֶּׁתּוֹצִיא שָׂדֶה זוֹ מִן הַפֵּרוֹת חֵרֶם. לֹא אָמַר כְּלוּם:

כז הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ שָׂדֶה זוֹ שֶׁמָּכַרְתִּי לְךָ לִכְשֶׁאֶקְחֶנָּה מִמְּךָ מְקֻדֶּשֶׁת וּלְקָחָהּ אֵינָהּ מְקֻדֶּשֶׁת. לְפִי שֶׁכְּשֶׁהִקְדִּישָׁהּ לֹא בָּאָה בִּרְשׁוּתוֹ:

כח וְכֵן הַמַּקְדִּישׁ מַעֲשֵׂה יְדֵי אִשְׁתּוֹ הֲרֵי זוֹ עוֹשָׂה וְאוֹכֶלֶת וְהַמּוֹתָר חֻלִּין. אָמַר לָהּ יִקְדְּשׁוּ יָדַיִךְ לְעוֹשַׂיהֶן הוֹאִיל וְהֵן מְשֻׁעְבָּדִין לוֹ הֲרֵי כָּל מַעֲשֵׂה יָדֶיהָ קֹדֶשׁ. הָא לְמָה זֶּה דּוֹמֶה לְאוֹמֵר אִילָן זֶה קֹדֶשׁ שֶׁכָּל פֵּרוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה לְהַבָּא קֹדֶשׁ. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה:

כט הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוֹ שָׂדֶה זוֹ שֶׁאֲנִי מוֹכֵר לְךָ לִכְשֶׁאֶקְחֶנָּה מִמְּךָ תִּתְקַדֵּשׁ הֲרֵי זוֹ מְקֻדֶּשֶׁת כְּשֶׁיִּקְחֶנָּה שֶׁהֲרֵי עַתָּה (בְּאַ) בְּיָדוֹ לְהַקְדִּישָׁהּ. שָׂדֶה זוֹ שֶׁמִּשְׁכַּנְתִּי לְךָ לִכְשֶׁאֶפְדֶּנָּה מִמְּךָ תְּהִי קֹדֶשׁ. מְשֻׁיְּפֶדֶּה אוֹתָהּ תִּתְקַדֵּשׁ שֶׁהֲרֵי בְּיָדוֹ לְפָדוֹתָהּ. וַאֲפִלּוּ הָיְתָה מְמַשְׁכֶּנֶת לִזְמַן קָצוּב שֶׁהֲרֵי בְּיָדוֹ לְפָדוֹתָהּ אַחַר הַזְּמַן:

ל הַמַּשְׁכִּיר בַּיִת לַחֲבֵרוֹ וְחָזַר וְהִקְדִּישׁוֹ הֲרֵי זֶה קֹדֶשׁ וּפְקֻעָה הַשְּׁכִירוּת. וְאִם דָּר בּוֹ הַשּׁוֹכֵר מֵעַל:

לא יֵרָאֶה לִי שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁאֵין אָדָם מַקְדִּישׁ דָּבָר שֶׁלֹּא בָּא לָעוֹלָם אִם אָמַר הֲרֵי עָלַי לְהַקְדִּישׁוֹ הֲרֵי זֶה חַיָּב לְהַקְדִּישׁוֹ כְּשֶׁיָּבוֹא לָעוֹלָם מִשּׁוּם נִדְרוֹ. וְאִם לֹא הִקְדִּישׁ הֲרֵי זֶה עוֹבֵר מִשּׁוּם (דברים כג כב) "בַּל תְּאַחֵר" וְ(במדבר ל ג) "לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ" וּמִשּׁוּם (במדבר ל ג) "כְּכָל הַיֹּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה" כְּשְׁאָר הַנְּדָרִים:

לב כֵּיצַד. הָאוֹמֵר הֲרֵי עָלַי לְהַקְדִּישׁ כָּל שֶׁתַּעֲלֶה מְצוּדָתִי מִן הַיָּם. הֲרֵי עָלַי לִתֵּן לַעֲנִיִּים פֵּרוֹת שֶׁתּוֹצִיא שָׂדֶה זוֹ. הֲרֵי עָלַי לְהַחֲרִים אוֹ לִתֵּן לִשְׁבוּיִם כָּל שֶׁאֶשְׁתַּכֵּר בְּשָׁנָה זוֹ. וְכָל כַּיּוֹצֵא בְּמַאֲמָרִים אֵלּוּ הֲרֵי זֶה חַיָּב לִתֵּן וְלַעֲשׂוֹת בָּהֶן מַה שֶּׁאָמַר כְּשֶׁיָּבוֹאוּ לְיָדוֹ. וְזֶה וְכַיּוֹצֵא בּוֹ בְּכָלַל נְדָרִים הוּא לֹא בְּכָלַל הֶקְדֵּשׁוֹת:

לג רְאָיָה לְדָבָר זֶה מַה שֶּׁאָמַר יַעֲקֹב אָבִינוּ (בראשית כח כב) "וְכֹל אֲשֶׁר תִּתֶּן לִי עַשֵּׂר אֲעַשְּׂרֶנּוּ לָךְ" וְנֶאֱמַר (בראשית לא יג) "אֲשֶׁר נָדַרְתָּ לִּי שָׁם נֶדֶר". וַהֲרֵי הָאוֹמֵר לֹא אֶפְטֹר מִן הָעוֹלָם עַד שֶׁאֶהְיֶה נָזִיר חַיָּב לִנְהֹג בִּנְזִירוּת וְאַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן לֹא נָדַר בְּנָזִיר. הוֹאִיל וְאָמַר שֶׁיִּדֹּר בְּנָזִיר חַיָּב לְהִנָּזֵר. וְזֶה כַּיּוֹצֵא בּוֹ וְכֻלָּם רָאוּי לָדוּן:

לד הֶקְדֵּשׁ טָעוּת אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ. כֵּיצַד. הָאוֹמֵר שׁוֹר שָׁחוֹר שֶׁיֵּצֵא מִבֵּית רִאשׁוֹן הֲרֵי הוּא הֶקְדֵּשׁ וְיָצָא לָבָן אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ. דִּינָר זָהָב שֶׁיַּעֲלֶה בְּיָדִי רִאשׁוֹן הֲרֵי הוּא הֶקְדֵּשׁ וְעָלָה שֶׁל כֶּסֶף אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ. חָבִית שֶׁל יַיִן שֶׁתַּעֲלֶה בְּיָדִי רִאשׁוֹנָה הֶקְדֵּשׁ וְעָלָה שֶׁל שֶׁמֶן בֵּין שֶׁהַיַּיִן יָקָר מִן הַשֶּׁמֶן בְּאוֹתוֹ מָקוֹם אוֹ הַשֶּׁמֶן יָקָר מִן הַיַּיִן אֵינוֹ הֶקְדֵּשׁ. הִתְפִּיס בָּהּ אַחֶרֶת וְאָמַר זוֹ כָּזוֹ הֲרֵי הַשְּׁנִיָּה הֶקְדֵּשׁ. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּזֶה:

פרק ז

א הַהֶקְדֵּשׁוֹת אֵין פּוֹדִין אוֹתָן לֹא בְּקַרְקַע. וְלֹא בַּעֲבָדִים שֶׁהֲרֵי הַקְּשׁוּ לְקַרְקָעוֹת. וְלֹא בִּשְׁטָרוֹת (מִפְּנֵי) שֶׁאֵין גּוּפָן מָמוֹן שֶׁנֶּאֱמַר וְנָתַן אֶת הַכֶּסֶף. אֶחָד הַכֶּסֶף וְאֶחָד שְׁאָר הַמִּטַּלְטְלִין שֶׁשָּׁוִין כֶּסֶף. וַאֲפִילּוּ סֶבִין:

ב כָּל הַפּוֹדֶה קָדָשָׁיו מוֹסִיף חֹמֶשׁ. וְאֶחָד הַמַּקְדִּישׁ עַצְמוֹ אוֹ אִשְׁתּוֹ אוֹ הַיּוֹרֵשׁ מוֹסִיפִים חֹמֶשׁ כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְאַף הַחֹמֶשׁ לֹא יִהְיֶה אֶלָּא מִן הַמִּטַּלְטְלִין. וְהַחֹמֶשׁ שֶׁמּוֹסִיף הֲרֵי הוּא כְּהֶקְדֵּשׁ עַצְמוֹ וְדִין אֶחָד לָהֶם:

ג הַפּוֹדֶה קָדָשָׁיו אֵין הַחֹמֶשׁ מְעַכֵּב. אֶלָּא מֵאַחַר שֶׁנָּתַן אֶת הַקֶּרֶן יָצָא הַקֹּדֶשׁ לְחֻלִּין וּמֻתָּר לֵהָנוֹת בּוֹ. וּמִדִּבְרֵי סוֹפְרִים שֶׁאָסוּר לוֹ לֵהָנוֹת עַד שֶׁיִּתֵּן הַחֹמֶשׁ שֶׁמָּא יִפְשַׁע וְלֹא יִתֵּן. אֲבָל בְּשַׁבָּת מִפְּנֵי עֹנֶג שַׁבָּת הִתִּירוּ לוֹ לֶאֱכֹל וְאַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן לֹא נָתַן אֶת הַחֹמֶשׁ וַהֲרֵי הַגִּזְבָּרִין תּוֹבְעִין אוֹתוֹ:

ד קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ שֶׁנִּפְסַל בָּהֶם מוּם וְנִפְדּוּ. אִם פָּדָה הַמַּקְדִּישׁ עַצְמוֹ מוֹסִיף חֹמֶשׁ כִּשְׁאָר הֶקְדֵּשׁוֹת. וְהַמַּקְדִּישׁ שֶׁפָּדָה לְעַצְמוֹ הוּא שֶׁמּוֹסִיף חֹמֶשׁ לֹא הַמִּתְכַּפֵּר בָּהּ שֶׁפְּדָאהּ. וְהֶקְדֵּשׁ רִאשׁוֹן הוּא שֶׁחַיָּב בְּתוֹסֶפֶת חֹמֶשׁ. אֲבָל הֶקְדֵּשׁ שֵׁנִי אֵינוֹ מוֹסִיף עֲלֵיהֶן חֹמֶשׁ. שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז טו) "וְאִם הַמַּקְדִּישׁ יִגְאַל אֶת בֵּיתוֹ וְיָסַף חֲמִישִׁית". הַמַּקְדִּישׁ וְלֹא הַמַּתְפִּיס:

ה לְפִיכָךְ אִם חִלֵּל בְּהֵמָה עַל בְּהֵמָה שְׁנִיָּה בֵּין בְּקָדְשֵׁי בֶדֶק הַבַּיִת בֵּין בְּקָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ שֶׁנִּפְסַל בָּהֶם מוּם. אוֹ שֶׁהֶמִּיר בְּקָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ. כְּשֶׁהוּא פּוֹדֶה אֶת הַשְּׁנִיָּה שֶׁחִלֵּל עָלֶיהָ אוֹ אֶת הַתְּמוּרָה לְעַצְמוֹ אֵינוֹ מוֹסִיף חֹמֶשׁ:

ו הַמַּפְרִישׁ אָשָׁם לְהִתְכַּפֵּר בּוֹ וְנִפַּל בּוֹ מוּם וְהוֹסִיף עָלָיו חֹמֶשׁ וְחִלְּלוֹ עַל בְּהֵמָה אַחֶרֶת וְנִתְכַּפֵּר בְּאָשָׁם אַחֵר וְנִתְקָה הַבְּהֵמָה שֶׁחִלֵּל עָלֶיהָ לִרְעִיָּה כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בִּמְקוֹמוֹ. הֲרֵי הוּא

סָפֵק אִם מוֹסִיף עָלֶיהָ חֹמֶשׁ הוֹאִיל וְהוּא קָרְבַּן עוֹלָה וַהֲרֵי הוּא גּוּף אֶחָד וּקְדֻשָּׁה אַחֶרֶת. אוֹ אֵינוֹ מוֹסִיף עָלֶיהָ חֹמֶשׁ מִפְּנֵי שֶׁהֵיא בָּאָה מִכֹּחַ הֶקְדֵּשׁ רִאשׁוֹן שֶׁכְּבָר הוֹסִיף עָלָיו חֹמֶשׁ:

ז קָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת אֵין עוֹשִׂין תְּמוּרָה שֶׁלֹּא דָּנָה תּוֹרָה בִּתְמוּרָה אֶלָּא בְּקָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ. כֵּיצַד. הָיוּ לְפָנָיו בֶּהֱמַת חֻלִּין וּבֶהֱמַת קָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת וְאָמַר זוֹ חֻלּוּפַת זוֹ אוֹ זוֹ תְּמוּרַת זוֹ לֹא אָמַר כְּלוּם. אֲבָל אִם אָמַר הֲרֵי זוֹ תַּחַת זוֹ הֲרֵי זוֹ מְחֻלֶּלֶת עַל זוֹ דְּבָרָיו קַיָּמִין וְיִצְאֹתָה הַבְּהֵמָה הָרִאשׁוֹנָה לְחֻלִּין וְנִתְפְּסָה הַשְּׁנִיָּה:

ח אֶחָד קָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת וְאֶחָד קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ שֶׁנִּפַּל בָּהֶן מוּם אֵין פּוֹדִין אוֹתָן לְכַתְּחִלָּה אֶלָּא בְּשָׁוְוייהֶן. וְאִם עָבַר וְחִלְּלָן עַל פָּחוֹת מִשָּׁוְוייהֶן אֲפִלּוּ הֶקְדֵּשׁ שָׁוֶה מֵאָה דִּינָר שֶׁחִלְּלוֹ עַל שָׁוֶה פְּרוּטָה הֲרֵי זֶה פָּדוּי וְיֵצֵא לְחֻלִּין וּמֻתָּר לֵהָנוֹת בּוֹ. וּמִדִּבְרֵי סוֹפְרִים שֶׁהוּא צָרִיךְ חֻקִּירַת דָּמִים וְחַיָּב לְהַשְׁלִים אֶת דָּמָיו:

ט כֵּיצַד. הָיְתָה לוֹ בֶּהֱמַת קָדְשֵׁי מִזְבֵּחַ שֶׁנִּפַּל בָּהּ מוּם וַהֲרֵי הִיא שָׁוָה עֲשָׂרָה וּבֶהֱמַת חֻלִּין שֶׁשָּׁוָה חֲמִשָּׁה וְאָמַר הֲרֵי זוֹ מְחֻלֶּלֶת עַל זוֹ הֲרֵי זוֹ נִפְדֵּית וְיֵצְאת לְחֻלִּין אֲבָל צָרִיךְ לְהַשְׁלִים הַחֲמִשָּׁה. וְכֵן אִם הָיְתָה הַבְּהֵמָה הָרִאשׁוֹנָה קָדְשֵׁי בֶּדֶק הַבַּיִת הֲרֵי זוֹ יֵצְאת לְחֻלִּין לְהִגָּזֵז וּלְהֵעָבֵד וְתִכָּנֵס הַשְּׁנִיָּה תַּחְתֶּיהָ דִּין תּוֹרָה. אֲבָל מִדִּבְרֵיהֶם צָרִיךְ חֻקִּירַת דָּמִים אִם הָיְתָה זוֹ שֶׁחִלֵּל עָלֶיהָ שָׁוֶה אוֹ יַשְׁלִים דָּמֶיהָ:

י שָׁמוּ אוֹתָהּ שְׁלֹשָׁה וְאָמְרוּ שֶׁזּוֹ בְּדָמֶיהָ אֲפִלּוּ בָּאוּ אַחַר כֵּן מֵאָה וְאָמְרוּ שֶׁל קֹדֶשׁ הָיְתָה יָפָה אֵינוֹ חוֹזֵר. הוֹאִיל וַחֻקִּירַת הַדָּמִים מִדִּבְרֵיהֶם לֹא הֶחְמִירוּ בָּהּ. אֲבָל אִם שָׁמוּ אוֹתָהּ שְׁנַיִם וּבָאוּ שְׁלֹשָׁה וְאָמְרוּ שֶׁהוֹנָה הֶקְדֵּשׁ בְּכָל שֶׁהוּא חוֹזֵר:

יא אֵין פּוֹדִין אֶת הַהֶקְדֵּשׁ אַכְסָרָה אֶלָּא בַּחֻקִּירַת דָּמִים כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְאִם פָּדָה יַד הֶקְדֵּשׁ עַל הָעֶלְיוֹנָה. כֵּיצַד. פָּרָה זוֹ תַּחַת פָּרָה זוֹ שֶׁל הֶקְדֵּשׁ טַלִּית זוֹ תַּחַת טַלִּית זוֹ שֶׁל הֶקְדֵּשׁ. הֶקְדֵּשׁוֹ פָּדוּי וְיַד הֶקְדֵּשׁ עַל הָעֶלְיוֹנָה. אִם הָיְתָה הַשְּׁנִיָּה יָפָה מִן הָרִאשׁוֹנָה בְּיוֹתֵר לוֹקְחִין אוֹתָהּ הַגִּזְבָּרִין וְשׁוֹתְקִין. וְאִם אֵינָהּ יָפָה מְשַׁלֵּם אֶת הַדָּמִים כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ וּמוֹסִיף חֹמֶשׁ. אֲבָל אִם אָמַר טַלִּית זוֹ בְּעֶשֶׂר סְלָעִים תַּחַת טַלִּית שֶׁל הֶקְדֵּשׁ וּפָרָה זוֹ בְּעֶשֶׂר סְלָעִים תַּחַת פָּרָה זוֹ שֶׁל הֶקְדֵּשׁ. אֲפִלּוּ הָיְתָה שֶׁל הֶקְדֵּשׁ שָׁוָה חֲמֵשׁ וְשִׁלּוֹ עֶשֶׂר הֲרֵי זֶה מוֹסִיף חֹמֶשׁ וְנוֹתֵן שְׁתֵּי סְלָעִים וּמֻחֶצָּה שֶׁהֲרֵי בְּדָמִים קְצוּבִים פָּדָה. וּשְׁנִיָּה אֵינָהּ טְעוּנָה חֹמֶשׁ כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

יב הַפּוֹדֶה מִיַּד הַהֶקְדֵּשׁ מָשַׁךְ בְּמָנֶה וְלֹא הִסְפִּיק לִתֵּן הַדָּמִים עַד שֶׁעָמַד בְּמָאתַיִם נוֹתֵן מָאתַיִם שֶׁנֶּאֱמַר וְנָתַן אֶת הַכֶּסֶף וְקָם לוֹ. בִּנְתִינַת הַכֶּסֶף הוּא שֶׁלּוֹ. מִשָּׁכוֹ בְּמָאתַיִם וְלֹא הִסְפִּיק לִתֵּן אֶת הַדָּמִים עַד שֶׁעָמַד בְּמָנֶה נוֹתֵן מָאתַיִם. לֹא יְהֵא כֹּחַ הֶדְיוֹט חָמוּר מִכֹּחַ הֶקְדֵּשׁ. וַהֲרֵי קָנָה בִּמְשִׁיכָה וְנִתְחַיֵּב בַּדָּמִים:

יג פָּדָה בְּמָאתַיִם וְנָתַן הַדָּמִים וְלֹא הִסְפִּיק לְמָשְׁכוֹ עַד שֶׁעָמַד בְּמָנָה כְּבָר קָנָה בִּנְתִינַת הַכֶּסֶף וּמוֹשֵׁךְ אֶת שֶׁלּוֹ וְזָכָה הֶקְדֵּשׁ בְּמָאתַיִם. פָּדָהוּ בְּמָנָה וְנָתַן הַדָּמִים וְלֹא הִסְפִּיק לְמָשְׁכוֹ עַד שֶׁעָמַד בְּמָאתַיִם מַה שֶּׁפָּדָה פָּדוּי וְאֵינוֹ נוֹתֵן אֶלָּא הַמָּנָה שֶׁכְּבָר נָתַן. וְאֵין אוֹמְרִין כָּאן לֹא יְהֵא כֹּחַ הֶדְיוֹט חָמוּר מִכֹּחַ הֶקְדֵּשׁ. שֶׁאֶפְלּוּ הֶדְיוֹט אֵינוֹ יָכוֹל לַחְזֹר בּוֹ עַד שֶׁיְּקַבֵּל מִי שֶׁפָּרַע כְּמוֹ שֶׁיִּתְבָּאֵר בִּמְקוֹמוֹ וְאֵין הֶקְדֵּשׁ רָאוּי לְקַבֵּל מִי שֶׁפָּרַע:

יד הַמַּקְדִּישׁ כָּל נְכָסָיו וְהָיְתָה עָלָיו כְּתֻבַּת אִשָּׁה אוֹ שִׁטְרֵי בַּעֲלֵי חוֹבוֹת. אֵין הָאִשָּׁה יְכוֹלָה לִגְבּוֹת כְּתֻבָּתָהּ מִן הַהֶקְדֵּשׁ וְלֹא בַּעַל חוֹב אֶת חוֹבוֹ. שֶׁהַהֶקְדֵּשׁ מַפְקִיעַ הַשִּׁעְבּוּד שֶׁקָּדַם. אֲבָל כְּשֶׁיִּמְכֹּר הַהֶקְדֵּשׁ הַקַּרְקַע שֶׁלּוֹ וְתֵצֵא הַשָּׂדֶה לְחֻלִּין יֵשׁ לְבַעַל חוֹב וּלְאִשָּׁה לִגְבּוֹת מִן הַפּוֹדֶה שֶׁהֲרֵי שִׁעְבּוּדָהּ עוֹמֵד עַל קַרְקַע זוֹ:

טו הָא לְמָה זֶּה דּוֹמֶה לִשְׁנֵי לָקוּחוֹת שֶׁכָּתְבָה לָרִאשׁוֹן דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי עִמָּךְ וּמָכַר לַשֵּׁנִי שֶׁהִיא טוֹרֶפֶת מִן הַשֵּׁנִי:

טז וְכֵיצַד פּוֹדִין קַרְקַע זֶה. מַשְׁבִּיעִין אֶת הָאִשָּׁה אוֹ בַּעַל חוֹב תְּחִלָּה כְּדֶרֶךְ כָּל הַבָּא לִפְרַע מִנְּכָסִים מְשֻׁעְבָּדִים וְאַחַר כָּךְ מַכְרִיזִין עֲלֵיהֶם שִׁשִּׁים יוֹם בַּבֹּקֶר וּבָעֶרֶב כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְאוֹמְדִין כַּמָּה אָדָם רוֹצֶה לִתֵּן בַּשָּׂדֶה עַל מְנָת לִתֵּן לְאִשָּׁה כְּתֻבָּתָהּ וּלְבַעַל חוֹב אֶת חוֹבוֹ. וְאַחַר שֶׁפּוֹדִין אוֹתָהּ וְלוֹקֵחַ אוֹתָהּ הַלּוֹקֵחַ אֲפִלּוּ בְּדִינָר כְּדֵי שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ הֶקְדֵּשׁ יוֹצֵא בְּלֹא פִּדְיוֹן. חוֹזֵר הַפּוֹדֶה וּמַגְבֶּה לְאִשָּׁה כְּתֻבָּתָהּ אוֹ לַבַּעַל חוֹב אֶת חוֹבוֹ. אֲפִלּוּ הָיָה הַחוֹב מֵאָה וְהַשָּׂדֶה שָׁוָה תִּשְׁעִים עַל מְנָת כָּךְ פּוֹדֶה אוֹתָהּ הָרוֹצֶה לִפְדּוֹתָהּ. אֲבָל אִם הָיָה הַחוֹב שְׁנַיִם בִּדְמֵי הַשָּׂדֶה שָׁוָה תִּשְׁעִים עַל מְנָת כָּךְ פּוֹדֶה אוֹתָהּ הָרוֹצֶה לִפְדּוֹתָהּ. אֲבָל אִם הָיָה הַחוֹב שְׁנַיִם בִּדְמֵי הַשָּׂדֶה שָׁוָה מֵאָה וְיֵשׁ עָלָיו חוֹב וּכְתֻבַּת אִשָּׁה מָאתַיִם אֵין פּוֹדִין אוֹתָהּ עַל מְנָת לִתֵּן הַחוֹב אוֹ הַכְּתֻבָּה אֶלָּא פּוֹדִין אוֹתָהּ סְתָם שֶׁאִם הִתְנוּ לִתֵּן אֵינָהּ נִפְדֵּית כְּלָל:

יז הַמַּקְדִּישׁ כָּל נְכָסָיו וְאַחַר כָּךְ גֵּרַשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ וְגָבְתָה כְּתֻבָּתָהּ מִן הַפּוֹדֶה מִן הֶקְדֵּשׁ אֵינָהּ גּוֹבָה עַד שֶׁיַּדִּירֶנָּה הֶנָאָה. שֶׁמָּא קְנוּנְיָא עָשׂוּ עַל הֶקְדֵּשׁ. וְאֵין אוֹמְרִין אִלּוּ רָצָה הָיָה אוֹמֵר בְּטָעוּת הִקְדַּשְׁתִּי וְיִשָּׁאֵל עַל הֶקְדֵּשׁוֹ לְחָכָם וְיַחְזֹר לוֹ:

יח וְכֵן אֵין נֶאֱמָן לוֹמַר אַחַר שֶׁהִקְדִּישׁ מָנָה לְפִלּוֹנִי חוֹב עָלַי אוֹ כְּלִי זֶה שֶׁל פִּלּוֹנִי הוּא. שֶׁמָּא יַעֲשׂוּ קְנוּנְיָא עַל הֶקְדֵּשׁ. וַאֲפִלּוּ הָיָה שְׁטָר בְּיַד בַּעַל חוֹב אֵינוֹ גּוֹבֶה עַל פִּי זֶה אֶלָּא כְּדֶרֶךְ שֶׁגּוֹבִין כָּל בַּעֲלֵי חוֹבוֹת כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

יט בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים בְּבָרִיא. אֲבָל חוֹלֶה שֶׁהִקְדִּישׁ כָּל נְכָסָיו וְאָמַר בְּשָׁעָה שֶׁהִקְדִּישׁ מָנָה לְפִלּוֹנִי בְּיָדִי נֶאֱמָן. שֶׁאֵין אָדָם עוֹשֶׂה עָרְמָה עַל הַהֶקְדֵּשׁ בְּשָׁעַת מִיתָתוֹ וְחוֹטֵא לַאֲחֵרִים שֶׁהֲרֵי הוּא הוֹלֵךְ לְמוּת. לְפִיכָךְ אִם אָמַר תְּנוּ אוֹתָהּ לוֹ נוֹטֵל בְּלֹא שְׁבוּעָה. וְאִם לֹא אָמַר תְּנוּ אֵין נוֹתְנִין אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה בְּיָדוֹ שְׁטָר מְקֻיָּם. הֲרֵי זֶה נוֹטֵל מִן הַהֶקְדֵּשׁ מִפְּנֵי הַצַּוָּאָה.

וְאִם אַחַר שֶׁהִקְדִּישׁ אָמַר תְּנוּ אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ אֶלָּא הֲרֵי הוּא כִּשְׁאָר בַּעֲלֵי חוֹבוֹת. אִם נִתְקַיֵּם שְׁטָרוֹ נִשְׁבָּע וְגוֹבֶה מִן הַפּוֹדֶה וְלֹא מִן הַהֶקְדֵּשׁ:

כ מִי שֶׁיָּצָא עָלָיו קוֹל שֶׁהִפְקִיר אֶת נְכָסָיו אוֹ הִקְדִּישָׁן אוֹ הֶחֱרִימָן אֵין חוֹשְׁשִׁין לוֹ עַד שֶׁתִּהְיֶה שָׁם רְאָיָה בְּרוּרָה:

פרק ח

א בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בַּאֲדָר בֵּית דִּין נִפְנִין לְחַפֵּשׂ וְלִבְדֹּק עַל צָרְכֵי צִבּוּר וְעַל עִנְיֵנֵי הַהֶקְדֵּשׁוֹת. וּבוֹדְקִין עֲלֵיהֶן וְדוֹרְשִׁין וְחוֹקְרִין וּפוֹדִים אֶת הַהֶקְדֵּשׁוֹת וְאֶת הַחֲרָמִין וְגוֹבִין אֶת הָעֲרָכִין וְאֶת הַדְּמִים מִכָּל הַחַיָּב בָּהֶן כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה כָּל הָעָם עָתִיד לִתֵּן תְּרוּמַת הַשְּׁקָלִים לְחַזֵּק אֶת בֵּית אֱלֹהֵינוּ:

ב אֵין פּוֹדִין אֶת הַהֶקְדֵּשׁוֹת אֶלָּא בִּשְׁלֹשָׁה בְּקִיאִין. וְכֵן כְּשֶׁגּוֹבִין מִטַּלְטְלִין שֶׁמְּמַשְׁכְּנִין מֵחַיָּבֵי עֲרָכִין שָׁמִין אוֹתָן בִּשְׁלֹשָׁה. וּכְשֶׁמַּעֲרִיכִין בְּהֵמָה וְכֵיוֹצֵא בָּהּ מִשְּׁאָר מִטַּלְטְלִין שָׁמִין אוֹתָהּ בִּשְׁלֹשָׁה. אֲבָל כְּשֶׁמַּעֲרִיכִין אֶת הַקַּרְקָעוֹת אוֹ אִם חָזְקוּ לִגְבּוֹת עֶרְכֵי אָדָם מִן הַקַּרְקַע שֶׁלּוֹ אֵין מַעֲרִיכִין אוֹתָן אֶלָּא בַּעֲשָׂרָה וְאֶחָד מֵהֶן כֹּהֵן שֶׁהֲרֵי (ויקרא כז ח) "כֹּהֵן" כָּתוּב בַּפָּרָשָׁה. וְכֵן הָאוֹמֵר דְּמֵי עָלַי אוֹ דְּמֵי פְּלוֹנִי עָלַי אוֹ דְּמֵי יָדִי אוֹ רַגְלִי עָלַי כְּשֶׁשָּׁמִין אוֹתוֹ כַּמָּה הוּא שָׁוֶה אוֹ כַּמָּה דְּמֵי יָדוֹ אוֹ רַגְלוֹ שָׁמִין בַּעֲשָׂרָה וְאֶחָד מֵהֶן כֹּהֵן:

ג כְּשֶׁפּוֹדִין הַהֶקְדֵּשׁוֹת מִיַּד הַהֶקְדֵּשׁ בֵּין שֶׁהָיוּ קַרְקָעוֹת אוֹ מִטַּלְטְלִין מַכְרִיזִין עֲלֵיהֶן בִּפְנֵי כָּל הַבָּאִין לִפְדּוֹת. אָמַר אֶחָד הֲרֵי הֵן שֶׁלִּי בְּעֶשֶׂר סְלָעִים וְאָמַר אֶחָד בְּעֶשְׂרִים וְאָמַר אֶחָד בִּשְׁלֹשִׁים וְאָמַר אֶחָד בְּאַרְבָּעִים וְאָמַר אֶחָד בַּחֲמִשִּׁים. חָזַר בּוֹ שֶׁל חֲמִשִּׁים לְבַדּוֹ מְמַשְׁכְּנִין מִנְּכָסָיו עֶשֶׂר וְנוֹתְנִין אוֹתָן הַהֶקְדֵּשׁוֹת לָזֶה שֶׁנָּתַן אַרְבָּעִים וְנִמְצָא הַהֶקְדֵּשׁ נוֹטֵל חֲמִשִּׁים עֶשֶׂר מִזֶּה וְאַרְבָּעִים מִזֶּה. חָזַר בּוֹ אַחֲרֵי כֵּן שֶׁל אַרְבָּעִים מְמַשְׁכְּנִין מִנְּכָסָיו עֶשֶׂר וְנוֹתְנִין אֶת הַהֶקְדֵּשׁ לְבַעַל הַשְּׁלֹשִׁים וְכֵן עַד הָרִאשׁוֹן. חָזַר בּוֹ הָרִאשׁוֹן שֶׁנָּתַן עֶשֶׂר מַכְרִיזִין עַל הַהֶקְדֵּשׁ פַּעַם שְׁנִיָּה וּמוֹכְרִין אוֹתוֹ. אִם נִפְדָּה בְּפָחוֹת מֵעֶשֶׂר נִפְרָעִין מִשֶּׁל בַּעַל הָעֶשֶׂר אֶת הַמּוֹתָר:

ד בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים כְּשֶׁחָזְרוּ זֶה אַחַר זֶה. אֲבָל חָזְרוּ כֻּלָּן כְּאֶחָד מְשַׁלְּשִׁין בֵּינֵיהֶם בְּשָׁוֶה. כֵּיצַד. אָמַר הָרִאשׁוֹן הֲרֵי הוּא שֶׁלִּי בְּעֶשֶׂר וְאָמַר הַשֵּׁנִי בְּעֶשְׂרִים וְאָמַר הַשְּׁלִישִׁי בְּאַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים וְחָזַר בּוֹ הַשְּׁלִישִׁי וְהַשֵּׁנִי כְּאֶחָד נוֹתְנִין אוֹתוֹ לָרִאשׁוֹן בְּעֶשֶׂר. וּמְמַשְׁכְּנִים מִנְּכְסֵי הַשֵּׁנִי בְּשֶׁבַע וּמִנְּכְסֵי שְׁלִישִׁי בְּשֶׁבַע וְנִמְצָא הַהֶקְדֵּשׁ גּוֹבֶה אַרְבַּע וְעֶשְׂרִים. וְכֵן אִם חָזְרוּ שְׁלִשְׁתָּן כְּאַחַת וְנִמְכַּר הַהֶקְדֵּשׁ בְּשָׁלֹשׁ מְמַשְׁכְּנִין מִנְּכְסֵי כָּל אֶחָד מִשְּׁלִשְׁתָּן שֶׁבַע סְלָעִים. וְכֵן עַל דֶּרֶךְ זוֹ לְעוֹלָם:

ה הַבְּעָלִים קוֹדְמִין לְכָל אָדָם מִפְּנֵי שֶׁהֵן מוֹסִיפִין חֹמֶשׁ. וְאֵין מוֹסִיפִין חֹמֶשׁ עַל עִלּוּיָן שֶׁל שְׂאָר הַפּוֹדִים אֶלָּא עַל מַה שֶּׁנָּתְנוּ הֵם תְּחִלָּה. כֵּיצַד. אָמְרוּ הַבְּעָלִים הֲרֵי זֶה שֶׁלָּנוּ בְּעֶשְׂרִים וּבָא אַחֵר וְאָמַר הֲרֵי הוּא שֶׁלִּי בְּעֶשְׂרִים הַבְּעָלִים קוֹדְמִין מִפְּנֵי שֶׁהֵן מוֹסִיפִין חֹמֶשׁ וְנוֹתְנִין חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים. בָּא אֶחָד וְאָמַר הֲרֵי הוּא שֶׁלִּי בְּאַחַת וְעֶשְׂרִים אִם שָׁתְקוּ הַבְּעָלִים וְלֹא הוֹסִיפוּ כְּלוּם מוֹכְרִין אוֹתָהּ לָהֶם בְּחֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים. וְאִם הוֹסִיפוּ הַבְּעָלִים עַל עֶשְׂרִים וְאַחַת אֲפִלּוּ פְּרוּטָה אַחַת הֲרֵי אֵלּוּ נוֹתְנִין שֵׁשׁ וְעֶשְׂרִים וּפְרוּטָה אַחַת. אַחַת וְעֶשְׂרִים וּפְרוּטָה שֶׁנָּתְנוּ מַעֲצָמָן וְחֲמֵשׁ שֶׁהֵן חַיָּבִין בּוֹ מִשּׁוּם חֹמֶשׁ הַמַּתָּן שֶׁנָּתְנוּ תְּחִלָּה. וְכֵן אִם בָּא הַשֵּׁנִי וְאָמַר הֲרֵי הוּא שֶׁלִּי בְּעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם. וּבָא שְׁלִישִׁי וְאָמַר בְּעֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ. וּבָא רְבִיעִי וְאָמַר בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע. וּבָא הַחֲמִישִׁי וְאָמַר בְּעֶשְׂרִים וְחֲמֵשׁ. וְהוֹסִיפוּ הֵן עַל הָעֶשְׂרִים וְחֲמֵשׁ אֲפִלּוּ פְּרוּטָה אַחַת כּוֹפִין אוֹתָן לִתֵּן שְׁלֹשִׁים וּפְרוּטָה. חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים וּפְרוּטָה שֶׁנָּתְנוּ מֵעַצְמָן. וְחֲמֵשׁ מֵחֲמֵשׁ שֶׁהֵן חַיָּבִין בּוֹ. לְפִי שֶׁאֵין הַבְּעָלִים מוֹסִיפִין חֹמֶשׁ עַל עִלּוּיוֹ שֶׁל זֶה אֶלָּא חֹמֶשׁ מַה שֶּׁנָּתְנוּ תְּחִלָּה מוֹסִיפִין עַל מַה שֶּׁנָּתַן הָאַחֲרוֹן אִם רָצוּ:

ו בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים שֶׁלֹּא שָׁמוּ הַהֶקְדֵּשׁ שְׁלֹשָׁה מֻמְחִין. אֲבָל אִם שָׁמוּ אוֹתוֹ שְׁלֹשָׁה מֻמְחִין וְאָמְרוּ שֶׁהוּא שָׁוֶה מַה שֶּׁנָּתַן הָאַחֲרוֹן וְהוֹסִיפוּ הַבְּעָלִים עַל עִלּוּיוֹ אֲפִלּוּ פְּרוּטָה אַחַת הֲרֵי הֵן מוֹסִיפִין חֹמֶשׁ עַל עִלּוּיוֹ שֶׁל אַחֲרוֹן וְנוֹתְנִין אַחַת וּשְׁלֹשִׁים וְדִינָר וּפְרוּטָה:

ז הֲרֵי שֶׁלֹּא נִשּׂוֹם הַהֶקְדֵּשׁ. וְנָתְנוּ הַבְּעָלִים תְּחִלָּה עֶשְׂרִים וּבָא אַחֵר וְנָתַן חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים וְשָׁתְקוּ הַבְּעָלִים וְלֹא הוֹסִיפוּ כְּלוּם. הַבְּעָלִים קוֹדְמִין שֶׁאַף הֵן חַיָּבִין לִתֵּן חֲמֵשׁ וְעֶשְׂרִים מִפְּנֵי הַחֹמֶשׁ. בָּא אַחֵר וְנָתַן שֵׁשׁ וְעֶשְׂרִים הוּא קוֹדֵם. וְאִם רָצוּ הַבְּעָלִים וְהוֹסִיפוּ אֲפִלּוּ פְּרוּטָה נוֹתְנִין אַחַת וּשְׁלֹשִׁים וּפְרוּטָה כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ. וְעַל דֶּרֶךְ זוֹ לְעוֹלָם:

ח אֵין מַקְדִּישִׁין וְלֹא מַעֲרִיכִין וְלֹא מַחֲרִימִין בַּזְּמַן הַזֶּה שֶׁאֵין שָׁם מִקְדָּשׁ בַּחֲטָאֵינוּ כְּדֵי לְחַזֵּק אֶת בְּדָקוֹ. וְאִם הִקְדִּישׁ אוֹ הֶעֱרִיךְ אוֹ הֶחֱרִים אִם הָיְתָה בְּהֵמָה נוֹעֵל דֶּלֶת בְּפָנֶיהָ עַד שֶׁתָּמוּת מֵאֵלֶיהָ. וְאִם הָיוּ פֵּרוֹת אוֹ כְּסוּת אוֹ כֵּלִים מַנִּיחִין אוֹתָן עַד שֶׁיֵּרָקְבוּ. וְאִם הָיוּ מָעוֹת אוֹ כְּלֵי מַתָּכוֹת יַשְׁלִיכֵן לְיָם הַמֶּלַח אוֹ לַיָּם הַגָּדוֹל כְּדֵי לְאַבְּדָן:

ט הִקְדִּישׁ אוֹ הֶחֱרִים עֶבֶד שֶׁנִּכְנַס לְמִצְוֹת פּוֹדֵהוּ וְיֵלְכוּ דָּמָיו לְיָם הַמֶּלַח כִּשְׁאָר דָּמִים וַעֲרָכִין שֶׁל זְמַן הַזֶּה. וְאִם הָיָה עֶבֶד עַכּוּ"ם לֹא מַעֲלִין וְלֹא מוֹרִידִין:

י מֻתָּר לְפַדּוֹת הַהֶקְדֵּשׁוֹת בַּזְּמַן הַזֶּה לְכַתְּחִלָּה וַאֲפִילּוּ בְּפָרוּטָה וּמַשְׁלִיךְ אוֹתָהּ לְיָם הַמֶּלַח. וַחֲכָמִים דָּנוּ שֶׁיִּפְדֶּה בְּאַרְבָּעָה זוּזִים אוֹ קָרוֹב לָזֶה כְּדֵי לְפַרְסֵם הַדָּבָר. אֲבָל בִּזְמַן הַמִּקְדָּשׁ לֹא יִפְדֶּה לְכַתְּחִלָּה אֶלָּא בְּשָׁוְיוֹ כְּמוֹ שֶׁבֵּאַרְנוּ:

יא מִי שֶׁהֶחֱרִים בִּזְמַן הַזֶּה מִטַּלְטְלִין סְתָם הֲרֵי אֵלּוּ נוֹתְנִין לַכֹּהֲנִים הַנִּמְצָאִין בְּאוֹתוֹ מָקוֹם. אֲבָל אִם הֶחֱרִים שָׂדֶה בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל סְתָם אוֹ שֶׁהֶחֱרִימָהּ לַכֹּהֲנִים אֵינָהּ חֵרֶם. שֶׁאֵין שָׂדֶה

חֲרָמִים נוֹהֵג אֶלָּא בִּזְמַן שֶׁהַיּוֹבֵל נוֹהֵג. הֶחֳרִים לַכֹּהֲנִים קַרְקַע בְּחוּץ לָאָרֶץ וַאֲפִלּוּ בִּזְמַן הַזֶּה הֲרֵי הִיא כְּמִטַּלְטְלִין בָּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל וְתִנָּתֵן לַכֹּהֲנִים:

יב אַף עַל פִּי שֶׁהַהֶקְדֵּשׁוֹת וְהַחֲרָמִין וְהָעֲרָכִין מִצְוֹת וְרָאוּי לוֹ לְאָדָם לְהַנְהִיג עַצְמוֹ בִּדְבָרִים אֵלּוּ כְּדֵי לָכֹף יִצְרוֹ וְלֹא יִהְיֶה כִּילַי וִיקָיֵם מַה שֶּׁצִּוּוּ נְבִיאִים (משלי ג ט) "כַּבֵּד אֶת ה' מֵהוֹנֶךָ". אַף עַל פִּי כֵן אִם לֹא הִקְדִּישׁ וְלֹא הֶעֱרִיךְ וְלֹא הֶחֱרִים מֵעוֹלָם אֵין בְּכָךְ כְּלוּם. הֲרֵי הַתּוֹרָה הֵעִידָה וְאָמְרָה (דברים כג כג) "וְכִי תֶחְדַּל לִנְדֹּר לֹא יִהְיֶה בְךָ חֵטְא":

יג לְעוֹלָם לֹא יַקְדִּישׁ אָדָם וְלֹא יַחֲרִים כָּל נְכָסָיו. וְהָעוֹשֶׂה כֵּן עוֹבֵר עַל דַּעַת הַכָּתוּב שֶׁהֲרֵי הוּא אוֹמֵר (ויקרא כז כח) "מִכָּל אֲשֶׁר לוֹ" וְלֹא כָּל אֲשֶׁר לוֹ כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּ חֲכָמִים. וְאֵין זוֹ חֲסִידוּת אֶלָּא שְׁטוּת שֶׁהֲרֵי הוּא מְאַבֵּד כָּל מָמוֹנוֹ וְיִצְטָרֵךְ לַבְּרִיּוֹת. וְאֵין מְרַחֲמִין עָלָיו. וּבָזֶה וְכַיּוֹצֵא בּוֹ אָמְרוּ חֲכָמִים חָסִיד שׁוֹטֶה מִכְּלַל מְבַלֵּי עוֹלָם. אֶלָּא כָּל הַמְפַזֵּר מָמוֹנוֹ בְּמִצְוֹת אַל יְפַזֵּר יוֹתֵר מֵחֲמֵשׁ. וְיִהְיֶה כְּמוֹ שֶׁצִּוּוּ נְבִיאִים (תהילים קיב ה) "מְכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט" בֵּין בְּדִבְרֵי תּוֹרָה בֵּין בְּדִבְרֵי עוֹלָם. אֲפִלּוּ בְּקָרְבָּנוֹת שֶׁאָדָם חַיָּב בָּהֶן הֲרֵי חָסָה תּוֹרָה עַל הַמָּמוֹן וְאָמְרָה שֶׁיָּבִיא כְּפִי מִסַּת יָדוֹ. קַל וָחוֹמֶר לִדְבָרִים שֶׁלֹּא נִתְחַיֵּב בָּהֶן אֶלָּא מֵחֲמַת נִדְרוֹ שֶׁלֹּא יִנְדֹּר אֶלָּא כָּרָאוּי לוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים טז יז) "אִישׁ כְּמַתְּנַת יָדוֹ כְּבִרְכַּת ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר נָתַן לָךְ":